Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav Asijských studií / Koreanistika

Bakalářská práce

Kateřina Žižková

Korejská národní reflexe admirála I Sunsina za období Čosŏn a ve 20. století

Korean National Reflection of Admiral Yi Sunsin during the Chosŏn Dynasty and in the 20th Century

Praha 2022

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Kubík

Poděkování:
Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu práce Mgr. Lukáši Kubíkovi, za vřelý přístup, cenné rady, ochotu a poskytnuté zdroje pro mou práci. Také za bezproblémovou komunikaci a příjemné vedení mé práce. Dále bych chtěla poděkovat všem pedagogům a spolužákům ÚAS FF UK za zpříjemnění mého tříletého studia. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině, kamarádům, za nesmírnou podporu a zejména mému dědečkovi, za pomoc s výběrem tématu bakalářské práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne ……

Kateřina Žižková

Klíčová slova (česky)

I Sunsin, Imdžinská válka, Čosŏn, japonská invaze, Pak Čŏnghŭi, japonská okupace, nacionalismus, národní hrdina, symbolika

Klíčová slova (anglicky):

Yi Sun-sin, Imjin War, Chosŏn, Japanese invasion, Pak Chŏnghŭi, Japanese occupation, nationalism, national hero, symbolism

Abstrakt (česky):

Tato práce se zabývá korejskou reflexí a vytvářením národního hrdiny z historické postavy admirála I Sunsina (李舜臣; 1545–1598), který za japonské invaze Koreje na konci 16. století úspěšně vedl námořní vojenské operace proti Japoncům. Svým podílem na vítězství korejské armády se zasloužil o titul národního korejského hrdiny. V této práci je pak přiblížen vývoj symboliky, která s sebou jeho jméno, skrze poválečná století, nese. Představen je ve stručnosti jeho životopis v rámci dostupných primárních zdrojů, které jsou v druhé kapitole rozepsány. Následováno posmrtným oceněním jeho záslužných činů, včetně prvních děl zapisujících jeho osobu za japonských invazí a památníků, jeho osobě věnovaných. V rámci navazujících kapitol je admirálova osoba představena v kontextu doby přelomu 19. a 20. století, poukazující na národním povědomí o admirálovi I Sunsinovi mezi japonským obyvatelstvem prostřednictvím historické a moderní literatury. Mezi další navazující období patří období japonské okupace, kdy je představena změna symbolismu admirálova jména. Uvedeny jsou další příklady literárních děl, ve kterých je admirál vykreslen, zejména právě v průběhu období kolonizační nadvlády. Po konci japonské okupace se práce zabývá nově přetvořenou symbolikou admirála I Sunsina, a v neposlední řadě obdobím vlády prezidenta Pak Čŏnghŭiho. Cílem práce je přiblížit dobovou symboliku admirála I Sunsina a zobrazil (re)interpretaci jeho biografie v kontextu doby.

Abstract (in English):

This thesis deals with the Korean reflection and the creation of a national hero from the historical figure of Admiral I Sun-sin (李舜臣; 1545 - 1598), who successfully led naval military operations against the Japanese during the Japanese invasion of Korea in the late 16th century. His contribution to the victory of the Korean army earned him the title of Korean national hero. This thesis then outlines the development of the symbolism that his name carries with it, through the post-war centuries. A brief biography of him is presented within the framework of available primary sources, which are discussed in the second chapter. This is followed by a posthumous appreciation of his meritorious achievements, including the first works recording his person during the Japanese invasions and the memorials dedicated to his person. Within the subsequent chapters, the person of admiral is presented in the context of the period at the turn of the 19th and 20th centuries, highlighting the national awareness of Admiral I Sunsin among the Japanese population and through historical and modern literature. Other follow-up periods include the period of Japanese

occupation, when the changing symbolism of the admiral's name is presented. There are other examples of literary works, in which the admiral is portrayed, especially during the period of colonial rule. After the end of the Japanese occupation, the thesis deals with the newly transformed symbolism of Admiral I Sunsin, and lastly with the period of President Pak Chŏnghŭi's rule. The aim of the thesis is to bring the contemporary symbolism of Admiral I Sunsin into focus and depict the (re)interpretation of his biography in the context of the times.

OBSAH

ÚVOD 8

1 HISTORICKÁ POSTAVA ADMIRÁLA I SUNSINA 13

1.1 PRAMENY K I SUNSINOVĚ BIOGRAFII 13

1.2 ŽIVOTOPIS NA ZÁKLADĚ PRIMÁRNÍCH PRAMENŮ 14

1.3 I SUNSINOVO PŮSOBENÍ V IMDŽINSKÉ VÁLCE 15

1.3.1 Významné bitvy admirála I Sunsina 16

1.3.2 Úmrtí 18

2 POVÁLEČNÁ INTERPRETACE (16. – 19. STOLETÍ) 20

2.1 OCEŇOVÁNÍ HRDINŮ ZA KRÁLE SŎNDŽOA 20

2.1.1 Imdžinnok 22

2.2 I SUNSIN V KONTEXTU NÁSTUPU DYNASTIE QĪNG 23

3 I SUNSINŮV DRUHÝ ŽIVOT V JAPONSKU 28

3.1 KOMERČNÍ LITERATURA OD 19. STOLETÍ 29

3.2 KOLONIÁLNÍ HISTORIE 31

3.3 SROVNÁNÍ S JAPONSKÝMI HRDINY 32

4 20. STOLETÍ, OKUPACE, A HLEDÁNÍ NÁRODNÍHO HRDINY 33

4.1 ADMIRÁL V POJETÍ SIN ČCHÄHOA 34

4.2 POROVNÁVÁNÍ I SUNSINA SE ZÁPADNÍMI HRDINY 37

4.3 SYMBOL BOJE ZA NEZÁVISLOST 38

4.3.1 Ičchungmugongčŏnsŏ podruhé 39

4.3.2 Pak Ŭnsikův životopis I Sunsina 41

4.3.3 Čchŏ Namsŏnovo Neštěstí roku Imdžin 41

4.3.4 I Kwangsuův Náš hrdina 42

5 I SUNSIN A JEHO ROLE PRO STÁTNÍ IDEOLOGII KOREJSKÉ REPUBLIKY 45

5.1 TŘI STA ŠEDESÁTÉ VÝROČÍ JAPONSKÉ INVAZE DO KOREJE 46

5.2 PAK ČŎNGHŬI – POLITICKÉ ZMĚNY A I SUNSIN 47

5.3 PREZIDENTSKÉ PROJEVY 56

5.4 STÁTNÍ IDEOLOGIE PROMÍTNUTÁ DO HODNOTY I SUNSINA 58

ZÁVĚR **60**

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY: **65**

7 SEZNAM OBRÁZKŮ: **71**

8 SEZNAM PŘÍLOH: **77**

9 SEZNAM ZKRATEK: **78**

Úvod

„Byla pozdní noc v přístavu Wŏlmjŏng,
kde z každodenní práce vyčerpaní obchodníci
chrápajíc v hlubokém spánku,
vysoko v temné obloze nespočet hvězd,
tiše a jasně září,
a vůně trávy nesouce se v jemném vánku
jako kdyby rychle zhltla vůni krve naší vlasti.
Zvuky vln znějíc z přístavu,
šplouchy šplouch, jako by něco zpívaly,
ve vojenském táboře spíc náš hrdina.
Ve světě nikdy nebylo a nikdy nebude takového, jako je náš hrdina,
Ve světě nikdy nebylo a nikdy nebude takového, jako je náš hrdina.
Zářící svíce odhaluje pach surovosti, zášť a úzkost v jeho obličeji,
směrem k západu hlasitě naříkajíc on,
jako teplé vzácné slzy stékajíc z jeho duše – pevné jako perla,
Kdo je on?
Náš hrdina, věrný rytíř, admirál I Sunsin.[1]

Náš hrdina – I Kwangsu (李光洙, 1892-1950)

Hrdinové patří mezi symboly národní identity. Pomáhají jí vytvářet a pevně národ ukotvit v čase a prostoru. Charakter národních hrdinů slouží jako nástroj k (re)prezentaci a převyprávění historické zkušenosti, znovu určení národního charakteru. Historická postava se přetvoří, tropy, které ji obklopují se znovu použijí v novém kontextu pro potřeby dané doby. Národní hrdina pak kromě historické postavy představuje i ducha doby – zeitgeist, v které se znovu objeví.

Mezi nejdůležitější symboly národní identity současné Koreje, hlavně té jižní patří národní hrdina, který jako jeden z mála Korejců, který dokázal porazit japonské okupanty během Imdžinské války – *imdžinwäran* (壬辰倭亂, 1592-1598), námořní admirál I Sunsin (李舜臣, 1545-1598). Popularita a důležitost I Sunsina pro korejskou společnost a národní identitu kterou si vytvořila během 20. století by se s troškou představivosti dala přirovnat

[1] I, Kwangsu. Uri Jŏngung. *Sonjŏn*. 2. 1909, Březen 1909 (5), str. 43-45.

k popularitě a důležitosti Jana Žižky pro národní identitu českou. Jeho význam pro českou společnost ale nikdy nedosahoval takové váhy jako I Sunsin pro Korejce. Obzvláště ve 20. století se Imdžinská válka spolu s I Sunsinem, stali symbolem toho, že Korea už jednou Japonsko dokázala porazit. V kontextu politických událostí 19. a 20. století a japonské okupace pak admirál I tak dostává zcela nový život, stává se z něj symbol korejského národa – hrdina, který dokázal Japonce během okupace v 16. století porazit. V 21. století je pak symbolika postavy I Sunsina využívána k nejrůznějším účelům. V médiích se objevují články, kde je jeho osoba přirovnávána k aktuální politické situaci či k politikům v nynější korejské vládě.[2]

Mimo média je s admirálem spojováno mnoho kulturně významných míst, nesoucích jeho historickou hodnotu či dokonce admirálovo jméno. Mezi místa historicky spojená s I Sunsinem se řadí i kulturní „lokalita" Mokchpo (木浦). Toto přístavní město je úzce spojeno s admirálem I Sunsinem, který zde během Imdžinské války využil lokality tohoto města a přilehlý ostrov Kohado pro založení vojenského tábora. Mokpcho tak nabylo geografického i strategického významu.[3] Obyvatelé města Mokpcho poté označili toto místo oficiálním slovem „lokalita", které se využívá pro místa, která mají historickou a kulturní spojitost.[4] Jako historické místo začalo být Mokpcho uznáváno za japonské kolonizační nadvlády a stalo se kulturním centrem pro turisty. Hlavním bodem je památník I Sunsina z roku 1722 a hora *Nodžŏkbong* (露積峯). Během japonské okupace si obyvatelé Mokpcha pravidelně připomínali I Sunsinovu osobu[5] a ostrov Kohado byl tehdejší vládou považován za jedno z důležitých historických míst. Nyní je jednou oblíbených destinací pro cestovatele.[6]

Dále nelze nezmínit odrůdy čaje a čajové plantáže, nacházející se v provincii Jižní Čŏlla, které nesou admirálovo jméno. Mezi další populární zmínky o admirálovi patří nespočet filmů a seriálů, natočených na náměty Imdžinské války a admirálova života. Mezi

[2] JUN, Sŏkman. Mobŏm mot twädo pchjŏngjunŭn kaja...I.June tondžin nandžung ilgie kjŏnggo. (Nejsem dobrým vzorem, ale průměrem..Iho a Junovo varování Deníkem z krize) *The JoonAng: Čungang ilbo* [online]. Sŏul, 25.12.2021 [cit. 2022-06-03].

[3] ČÖ, Sŏnghwan. Mokpchoŭi 'Rokchŏllitchi'rosŏ kohado ičchungmukong munhwajusanŭi čŏnsŭng närjŏkkwa kačchi (Historie předávání kulturního dědictví Kohado jako „lokality" Mokpcho admirála Iho a jeho hodnota). *Čibangswa čibangmunhwa* 21 (2). 2018, s. 161-193., str. 161-162

[4] Ibid, str. 162

[5] Ibid, str. 189-190

[6] Ibid, str. 161-162

moderní literaturou najdeme také obsáhlé mangy, které se zabývají právě událostmi 16. století či rádoby historické knihy, vnášející čím dál detailnější deskripci korejsko-japonského válečného sporu. Mezi ty můžeme zařadit knihu Samuela Hawleyho (*The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China*, 2005), která se v nynější době setkává s názory kritiků, kteří pochybují o pravdivosti a autentičnosti informací, vzhledem k autorově lingvistické nedostatečnosti a zanedbatelnému počtu využití primárních zdrojů.[7]

Z těchto důvodů jsem se rozhodla ve své práci rozebrat vývoj symboliky admirála I Sunsina v rámci různých období od Imdžinské války až do 80. let 20. století. Téma jsem si vybrala také z toho důvodu, že o I Sunsinovi bylo publikováno značné množství literatury, jak historické, tak zábavné a moderní. Se sílícím vlivem západu na Koreu se tématu admirála chopili i zahraniční historikové a od druhé poloviny 80. let 20. století začíná přibývat značný počet studií a článků věnující se symbolice I Sunsina. V rámci knih, vydaných od začátku minulého století se na postavu admirála I Sunsina začíná nabalovat řada mýtů a příběhů, které mě inspirovaly k rozboru tohoto tématu.

Cílem této práce je analyzovat historický vývoj korejského pohledu na admirálovu osobu a dobovou proměnu symboliky kterou jeho jméno pro korejskou společnost nese. Zjistit jakým způsobem a proč se I Sunsinův životopis proměňoval v různých historických obdobích, konkrétně: v poválečném období království Čosŏn (od konce 16. století do reforem *kabo* na konci 19. století); v období japonské okupace (1910–1945); během korejské první republiky (1948-1960) a během vlády prezidenta Pak Čŏnghŭiho (1963-1979). Práce tak představí především reflexi národního povědomí a to, jakým způsobem a za jakých okolností se I Sunsinův životopis (re)interpretoval v těchto historických obdobích. V práci jsem se rozhodla detailněji nezabývat Korejskou lidově demokratickou republikou, jednak z důvodu rozsáhlosti a komplikovanosti tématu v kontextu severokorejské ideologie a z důvodu obsáhlosti zdrojů ke zpracování. Na tuto problematiku jsem se proto rozhodla navázat ve své diplomové práci.

V první kapitole této práce pomocí historických pramenů přiblížím biografii I Sunsina. Nejdříve představím primární zdroje, které zachycují alespoň částečně fragmenty

[7] HUR, Nam-lin. Reviewed Work: *The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China*. *Pacific Affairs* 79(4). Pacific Affairs, University of British Columbia, 2006, S.695–697, str. 695-697

z jeho života. Poté se pokusím sestavit a interpretovat jeho život na základě těchto pramenů, s důrazem na zásadní momenty Imdžinské války a jeho role v ní. Cílem této kapitoly je poukázat na to, co skutečně o I Sunsinovi víme z dobových zdrojů, a co se k jeho životopisu naneslo v pozdějších obdobích.

Druhá kapitola se zaměřuje na poválečné období v korejském království Čosŏn a na to, jakým způsobem byl I Sunsin interpretován a za jakých historických okolností. Nejdříve se zaměřím na období několika let po válce a na způsob oceňování válečných hrdinů královským dvorem. V další části se zaměřím na to, jakým způsobem byl I Sunsin interpretován pro státní ideologii v kontextu nástupu Qingů v Číně. V poslední části této kapitoly se zaměřím na to, jakým způsobem byl interpretován na konci dynastie.

V rámci další kapitoly poukážu na interpretaci I Sunsina v Japonsku a v dílech japonských autorů. Uvedu jako příklad několik děl z 19. století, zmiňujících admirála I Sunsina a které ukazující, jaké povědomí o něm v té době mělo japonské obyvatelstvo. Část této kapitoly se budu věnovat reinterpretaci I Sunsina v Japonsku za dobu koloniální nadvlády a očima japonských koloniálních historiků. V této kapitole je hlavním úkolem poukázat na symboliku admirála I Sunsina v Japonsku v kontextu doby s důrazem na vybraná díla a spisovatele. Z hlediska jazykové bariéry budu čerpat pouze z překladů a studií v korejském a anglickém jazyce.

Následující kapitola bude rozebírat dobu od konce 19. století. Vysvětlí dobovou situaci potřeby znovuzrození národního hrdiny na přelomu 19. a 20. století a změnu symboliky I Sunsina v období japonské okupace. Představím způsob, jakým byl I Sunsin interpretován moderními korejskými spisovateli a národními historiky, včetně příkladných ukázek z jejich děl.

V další kapitole začnu ukončením koloniálním nadvlády v roce 1945 a popíšu symboliku I Sunsina po osvobození Koreje. Především přiblížím dobu korejské občanské války (1950-1953), a představím dobu za vlády prezidenta Pak Čŏnghŭiho, která s sebou přináší další prohloubení národním uvědomění. Pozastavím se také nad reformami ve státě, které nastaly v důsledku nové vlády. Jednu podkapitolu věnuji i samotnému korejskému námořnictvu a zobrazím osobu I Sunsina v kontextu moderních námořních složek. Budu se také zabývat několika architektonickými rekonstrukcemi, které za doby Pak Čŏnghŭiho prezidentského období probíhaly. Dále budu v rámci této kapitoly analyzovat prezidentské projevy pronesené prezidentem Pak Čŏnghŭim při různých příležitostech, jelikož v nich

opakovaně zmiňuje admirálovo jméno a odkazuje na jeho osobu. V poslední části této páté kapitoly se budu věnovat pozměněné symbolice během 70. let, tzn. třetího prezidentského období prezidenta Pak Čŏnghŭiho (1972-1979). Příkladem rozvedu jihokorejské zpracování divadelní hry o I Sunsinovi.

Tato práce je založena na analýze a důkladné syntéze dobových pramenů: dynastických análů, deníků, královských výnosů, historických pojednání, učebnic a prezidenských projevů. Doplňující sekundární literatura je v korejštině a dalších jazycích.

Pro přepis z korejštiny je použita česká vědecká transkripce, přepis z japonštiny je podle oficiální české transkripce japonštiny a čínština podle oficiální čínské transkripce pīnyīn. Korejská jména uvádím v původním korejském pořadí, příjmení – jméno. V případě již přepsaných jmen do angličtiny, zejm. u anglicky psaných publikací, zachovávám anglický přepis.

1 Historická postava admirála I Sunsina

1.1 Prameny k I Sunsinově biografii

Přestože v současnosti téměř každý obyvatel severní i jižní Koreje pravděpodobně zná alespoň nějakou populární variantu I Sunsinova životopisu, pro jeho důkladné sestavení na základě dobových pramenů je potřeba nahlédnout hned do několika dochovaných zdrojů. Jsou to především prameny z dob Imdžinské války a krátce po ní. Patří mezi ně dynastické anály – *Pravdivé zápisky panování králů Čosŏnu – Čosŏn wangdžo sillok* (朝鮮王朝實錄), zapisující v 1893 svazcích každodenní události ve státě až do roku 1863, především se svazky *Sŏndžo sillok* (宣祖實錄) a *Sŏndžo sudžŏng sillok* (宣祖昭敬大王實錄). Podrobnější popisy jeho vojenského života a bitev, kterých se účastnil, lze dohledat ve *Sebraných záznamech z krize – Nandžungčamnok* (亂中雜錄), sepsané armádním velitelem Čo Kjŏngnamem (趙慶男, 1570-1641), zachycující dobu od roku 1582 do roku 1610. Z dalších dobových zápisů Imdžinských válek nelze vynechat admirálův *Deník z krize – Nančung ilgi* (亂中日記) sepisovaný během let 1592-1598. Děj jeho deníku se také točí kolem jeho válečných zkušeností a pocitů, neposkytuje však mnoho informací o jeho životě před válkou. Dalším významným pramenem, z kterého lze poskládat I Sunsinův životopis, je dílo *Záznamy napomenutí a připomínek – Čingbirok* (懲毖錄, 1695), které během japonské invaze sepsal korejský literát Ju Sŏngnjong (柳成龍, 1542-1607).[8] Dílo bylo vydáno ale až na konci 17. století.[9] Najdeme v něm popis politických událostí předcházejících japonské invazi a popis celé války z pohledu první osoby. Dílo bylo později znovu (re)interpretováno a znovu vydáno v druhé polovině 20. století, stejně jako ostatní dobová díla. Dalším pramenem je *Sbírka záznamů z Imdžinské války – Imdžin Čangčcho* (壬辰狀草), jejímž autorem je také sám I Sunsin. Sbírka pojednává o jednotlivých válečných situacích, které za Imdžinské války proběhly a byly I Sunsinem zapsány, fungovala tedy jako zápisník bitev a kroků korejské armády za japonských invazí.

[8] KIM, Čunbä. Kŭndä ilbon isunsin-nelsŭn pikjo tamnonŭi tŭngčangkwa pjŏnhwa - Tojotchomi Hidejosi · Togo Heihačchiro tamnonŭi jŏnghjangŭl čungsimŭro. (Vznik a proměny srovnávací diskuse o admirálu I Sunsinovi a Horatio Nelsonovi v japonském novověku - na základě vlivu diskuse o Tojotomi Hidejošim a Tógó Heihačiró) *Ilbonŏnŏmunhwa* 38. 2017, s. 237-259, str. 237-239

[9] JU, Sŏngjong. *Čingbirok (Záznamy napomenutí a připomínek)*. Ŭrjumunhwasa, 2005. kniha 2

Při snaze o poskládání I Sunsinova podrobného životopisu na základě dobových pramenů narážíme na první problém: o jeho raném životě tyto zdroje neposkytují prakticky žádné podrobnější informace. Veškeré detaily, popisující jeho dětství, charakterní vlastnosti či intelekt a talent, jsou na jeho životopis nabaleny v pozdějších obdobích po Imdžinské válce. Tropy, které se neustále opakují v interpretacích jeho životopisu jsou nabalené pozdějšími spisovateli, kteří se v různých historických obdobích pod různým politickým záměrem snažili jeho životopis sestavit. Z tohoto pohledu bylo nejplodnější právě 20. století, které vytvořilo mýtus národního hrdiny, který známe dnes. Mezi příkladná díla můžeme uvést například knihu *Admiral Yi Sun-shin And His Turtleboat Armada* (1978) od Park Yune-heeho (1927-) nebo rozsáhlé a stále velmi populární dílo od Samuela Hawleyho, *The Imjin War: Japan's sixteenth-century invasion of Korea and attempt to conquer China* (2005-).[10]

1.2 Životopis na základě primárních pramenů

I Sunsin se narodil v roce 1545 v hlavním městě.[11,12] V dospělosti, po úspěšném složení vojenských zkoušek – *mugwa,*[13] získal svůj post v korejské armádě. Pro splnění této zkoušky

[10] Hawleyho kniha je pravděpodobně nejcitovanější anglickojazyčné dílo o Imdžinské válce. Jeho akademická hodnota je ale velmi sporná. Autor je žurnalista, který knihu napsal bez znalosti korejštiny. Pro citace využíval korejských překladatelů. Kniha byla napsána jako zakázka pro korejskou vládu a ukazuje velmi pro korejský pohled na tuto válku. Díky absenci citací z čínských a japonských zdrojů lze napadnout autora za napsaní politicky angažované knihy. Celá tato skutečnost také poukazuje na to, jak je Imdžinská válka i v dnešní době důležitá pro budování národní identity Jižní Koreje.

[11] Hlavním městem bylo Hanjang, dnešní Sŏul. Dále označuji město dnešním názvem Sŏul.

[12] *Čŏnsŭngtäbihongmunčehakčomjŏngdžŏng (Zhàomíngdĭng o literatuře a učení z doby vítězství velikánů): [Ičchungmukongdžŏnso]*. In: *Ičchungmugongdžŏnso.* 1795.

[13] pro vstup do armády či získání úřadu potřeba civilních úřednických zkoušek (kwagŏ, 科擧) které se dělily na nižší a vyšší. Nižší se rozdělovaly na dva druhy: zkouška ze znalosti čínských klasických knih, tzn. 4 kanonických a 5 klasických a zkouška literární, která testovala schopnost skládat texty v různých čínských literárních formách. Absolventi nižších zkoušek posléze začali navštěvovat státní konfuciánské učiliště v Sŏulu a následně složit zkoušky vyšší. Ty se rozdělovaly na tři druhy: literátské (kor. *mungwa*, 文科); mugwa (vojenské, 武科), které testovaly základní vojenské dovednosti a rovněž znalost čínských klasických a vojenských textů; a čapkwa (rozličné, 雜科) které se zabývaly tématy medicína (včetně meteorologie a geomancie), cizí jazyky a právo. Původně se měly konat každé 3 roky, ve skutečnosti se však konaly jednou za několik let. Více viz. Dějiny Koreje: ECKERT, Carter J., et al. Dějiny Koreje, 2009.

musel mít I Sunsin dobré znalosti jízdy na koni a ovládat lukostřelbu. Prvních významných vojenských úspěchů dosáhl v době, kdy sloužil od roku 1583 na severní hranici království, která tradičně čelila nájezdům džürčenských kmenů. Přibližně v této době se díky svým bojovým dovednostem I Sunsin dostává do povědomí královského dvoru.[14] Krátce poté byl povýšen na post námořního guvernéra provincie Čŏlla[15] a následně v roce 1590 postaven do funkce velitele Čŏllské levé námořní základny. Za dynastie I měla korejská námořní administrativa celkem šestnáct námořních velitelů,[16] v provincii Čŏlla byli konkrétně tři.[17] Následující rok byl I Sunsin také jmenován buddhistickým mnichem.[18] Během působení v korejské armádě I Sunsinovu excelenci ve velitelském postu a při japonské invazi lze odvodit ze záznamů královského dvora. Ty několikrát zmiňují I Sunsina jako výjimečného,[19] loajálního[20] a dobrého státního úředníka. [21] Díky četnosti jeho jména v dobových záznamech lze tak předpokládat, že již během svého života měl uznání jak od královského dvora, tak v korejské armádě. [22]

1.3 I Sunsinovo působení v Imdžinské válce

Korejsko-japonské války, také známé jako *Imdžinská válka*[23] či *japonské invaze*, byl spor, který probíhal na území Korejského poloostrova a v korejských vodách mezi lety 1592-1598. Po sjednocení Japonska pod svou vládu po dlouhé občanské válce mění japonský

[14] *Čŏnsŭngtäbihongmunčehakčomjŏngdžŏng (Zhàomíngdĭng o literatuře a učení z doby vítězství velikánů): [Ičchungmukongdžŏnso]*. In: *Ičchungmugongdžŏnso.* 1795.

[15] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 23, Sŏndžo 22/12/1 1589

[16] Více velitelů pak bylo v provinciích, které měly větší strategický význam, jako jsou provincie na severu a jihu státu, které čelily japonským pirátům wako a nájezdům mandžuských kmenů. Například provincie Kjŏngsang jich měla až šest. Zároveň měla každá provincie své vojenské základny, vedené čtyřmi nejvyššími veliteli. Pravá a levá armáda, a levé a pravé námořnictvo.

[17] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 209

[18] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 25, Sŏndžo 24/2/1, 1591

[19] CS, Sŏndžosillok, svazek 57, Sŏndžo 27/11/12 1594

[20] CS, Sŏndžosillok, svazek 57, Sŏndžo 27/11/28 1594

[21] CS, Sŏndžosillok, svazek 52, Sŏndžo 27/6/18 1594

[22] CS, Sŏndžosillok, svazek 81, Sŏndžo 29/10/5 1596

[23] Imdžin je označení pro kalendářní rok 1592, rok vodního draka podle čínského kalendáře. V přesném překladu Im (Rén) = voda, Džin (Chén) = drak.

vojevůdce Tojotomi Hidejoši (豊臣 秀吉, 1537-1598) své cíle a s ambicemi na ovládnutí Číny, ke které vede cesta skrze Korejský poloostrov, začíná plánovat invazi na Koreu.[24] V roce 1592 tak japonská vojska vstupují na korejské území vyloděním v pusanském přístavu s armádou čítající přes sto padesát tisíc vojáků.[25,26] Admirál I Sunsin se ještě před začátkem války věnoval efektivnímu výcviku vojáků[27] a po dobu japonských invazí byl na postu námořního generála[28], vedoucího korejskou flotilu v boji.[29] V průběhu Imdžinské války se objevuje mezi zbraněmi a vojenským vybavením korejského námořnictva jistá „inovace" *želvích lodí – kŏbuksŏn*ů.[30,31]

1.3.1 Významné bitvy admirála I Sunsina

Mezi nejznámější bitvy, kterých se I Sunsin účastnil, lze bez pochyby zařadit *Velkou bitvu o ostrov Hansan* (閑山島大捷), která proběhla během první invaze v červenci roku 1592. I Sunsin, se jako velitel levého Čŏllského námořnictva postavil do cesty japonským vojskům u Okpcho (玉浦). Se svojí námořní flotilou a původně i společně s flotilou pravého

[24] LEE, Ji-Young. *4. The Imjin War (1592-1598). China's Hegemony: Four Hundred Years of East Asian Domination*. Columbia University Press, 2016., str.. 104

[25] Přibližně 158 000 mužů, 700 lodí a dalších 250 000 mužů jako záloha v Japonsku

[26] Ibid, str. 104

[27] *Čŏnsŭngtäbihongmunčehakčomjŏngdžŏng (Zhàomíngdĭng o literatuře a učení z doby vítězství velikánů): [Ičchungmukongdžŏnso]*. In: *Ičchungmugongdžŏnso.* 1795.

[28] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 26, Sŏndžo, 25/5/1, 1592

[29] SWOPE, Kenneth M. *The Encyclopedia of War: Four Hundred Years of East Asian Domination || Imjin War (1592-1598).* 2011., str. 2

[30] Byla to bojová loď, která měla na přídi želví hlavu s otvorem na dělo, vzadu ocas s otvory na zbraně. Po každé straně dalších šest otvorů na zbraně a děla, což umožňovalo této lodi střílet do všech stran, zatímco vojáci byli schováni uvnitř lodi. (Více v Sŏndžosudžongsillok, svazek 26, Sŏndžo 25/5/1 1592.) Zůstává otázkou, zda lze želví lodě opravdu považovat za admirálův vynález, jelikož první záznamy o těchto lodích byly v kronice zapsány již v letech 1413 a 1415. Větší pozornosti se jim ale dostalo, dle dostupných zdrojů, až po využití v Imdžinské válce, kde si také získaly svou popularitu. V dílech, zejména pak ze 70. let 20. století, zabývajících se korejskými dějinami, je tento vynález připisován právě admirálovi I Sunsinovi a je považován za inovaci ve válečné technice. Toto přirovnání nacházíme například v dílech: PARK, Yune-Hee. *Admiral Yi Sun-shin And His Turtleboat Armada* (1978) nebo v díle od Samuela Hawleyho, *The Imjin War: Japan's sixteenth-century invasion of Korea and attempt to conquer China.*(2005)

[31] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 26, Sŏndžo 25/5/1 1592

námořnictva admirála Wŏngjuna (元均, 1540-1597), čítající dohromady okolo osmdesáti lodí,[32,33] se pouští do boje na otevřeném moři. Bitva skončila vítězstvím korejské flotily po spálení dvaceti šesti nepřátelských lodí, tedy více jak poloviny z původních přibližných padesáti.[34] V záznamech o této bitvě nalezneme také zmínku o admirálově tzv. „Jeřábí formaci" – *Hagikčin* (鶴翼陣), díky které bylo korejské loďstvo schopné porazit japonská vojska zničením velkého počtu lodí a zahnáním zbytku vojáků na pevninu.[35] Tato formace byla založena na velkém, dopředu směřujícím půlkruhu plavidel, středu z těžkých bitevních lodí, „křídel" z lehčích pravidel, a menším klínovým uspořádáním lodí umístěným přímo za bitevními loděmi uprostřed. Účelem bylo obklíčit nepřítele dvěma obklopujícími křídly a vytlačit jeho lodě do středu půlkruhu směrem k drtivé palebné síle.[36] Nicméně tato bitva byla příčinou sporu mezi I Sunsinem a velitelem pravého námořnictva, Wŏngjunem.[37] Tento spor byl způsoben neúčastí Wŏngjuna a jeho flotily v této bitvě u Okpcho. Ten namísto pomoci admirálově flotile, dorazil na místo pozdě a bitvy se nezúčastnil.[38] Spor vyeskaloval až do bodu, kdy Wŏngjun I Sunsina nenáviděl[39] a začal usilovat o admirálův post.[40] Admirál byl tak následně poslán královským dvorem[41] do vězení,[42] načež Wŏngjun nastoupil na jeho funkci.[43] Po propuštění z vězení admirál znovu slouží jako řadový voják.[44]

[32] CS, Sŏndžosillok, svazek 27, Sŏndžo 25/6/21 1592

[33] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 26, Sŏndžo 25/5/1 1592

[34] CS, Sŏndžosillok, svazek 27, Sŏndžo 25/6/21 1592

[35] Ibid

[36] PARK, Yune-Hee. *Admiral Yi Sun-shin And His Turtleboat Armada.* The Hanjin Publishing Company, 1978., str. 162

[37] CS, Sŏndžosillok, svazek 82, Sŏndžo 29/11/7 1596

[38] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 32

[39] CS, Sŏndžosillok, svazek 82, Sŏndžo 29/11/17 1596

[40] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 33

[41] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 31, Sŏndžo 30/2/1 1597

[42] ČO, Kangnam. Nandžung čamnok (Sebrané záznamy z krize). In: *Davinci map* [online], 2021., kniha 3, Čŏngsŏ 2/11

[43] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 31, Sŏndžo 30/2/1 1597

[44] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 33

Mezi další klíčové body válek počítáme bitvu u Mjŏngjangu (鳴梁大捷) v roce 1597. Zde se admirálova flotila setkává s tři sta třiceti třemi japonskými loďmi – válečnými a zásobovacími.[45] Japonci se snažili využít úžinu Mjŏngjang pro zásobování svých vojáků v severní části země. Po zničení prvních desítek lodí byla ale japonská flotila donucena se stáhnout a vrátit zpět. Tak se I Sunsinovi podařilo přerušit japonské zásobování jako zásadní bod válek.[46]

1.3.2 Úmrtí

V roce 1598 přichází japonským velitelům zpráva o úmrtí Tojotomi Hidejošiho. Japonské armádě se ještě nějakou dobu daří si své pevnosti na korejském území udržet, ale po dalších ztrátách se začala japonská vojska pomalu uchylovat k ústupu. Již v průběhu první japonské invaze přicházejí na pomoc korejským vojskům vojska čínské dynastie Míng (大明, 1368-1644)[47] a posilují tak oslabené korejské pozemní a námořní síly. V tuto chvíli byla ale korejská armáda spolu s čínskými posilami připravena na útok. I Sunsin, v čele korejské armády spolu s čínským velitelem Chén Línem (陳璘, 1543-1607)[48] útočí na japonskou armádu v Norjangu (露梁), u ostrova Namhä (南海).[49] Byla to bitva, ve které se proti sobě postavila korejsko-mingská flotila proti pěti stům japonským lodím.[50] Korejsko-mingská flotila byla schopna zničit přes dvě stě nepřátelských lodí, načež se japonská vojska dávají na ústup nechávajíc za sebou vítěznou korejsko-mingskou armádu.[51] V průběhu této bitvy však I Sunsin utrpěl smrtelné střelné zranění kulkou do ramene, kterému v průběhu bitvy ve

[45] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 227-228

[46] SWOPE, Kenneth M. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War*, 1592–1598. University of Oklahoma Press : Norman: Campaigns and Commanders, 2005., str. 251

[47] SWOPE, Kenneth M. *The Encyclopedia of War: Four Hundred Years of East Asian Domination || Imjin War (1592-1598).* 2011., str. 2

[48] CS, Sŏndžosillok, svazek 106, Sŏndžo 31/11/27 1598

[49] TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592–98.* Great Britain: Osprey Publishing, 2008., str. 85

[50] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 237

[51] *Čŏnsŭngtäbihongmunčehakčomjŏngdžŏng (Zhàomíngdĭng o literatuře a učení z doby vítězství velikánů): [Ičchungmukongdžŏnso]*. In: *Ičchungmugongdžŏnso.* 1795.

svých padesáti čtyřech letech podléhá.[52] V bitvě bojoval do konce a umírá ještě v nevědomosti svých vojenských kolegů, kteří se o jeho smrti dozvídají až po konci bitvy.[53] „*I Sunsin byl loajální a vynalézavý, dával najevo svou disciplínu a miloval své vojáky, takže ho všichni rádi následovali.*“[54]

Po konci válek nastává pro Koreu období přestaveb a opětovného vybudování země, jelikož byla těmito šestiletými boji naprosto vyčerpaná a zdevastovaná.[55]

[52] Ibid

[53] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 32, Sŏndžo 31/8/1 1598

[54] CS, Sŏndžosillok, svazek 106, Sŏndžo 31/11/27 1598

[55] SWOPE, Kenneth M. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War*, 1592–1598. University of Oklahoma Press : Norman: Campaigns and Commanders, 2005., str 276

2 Poválečná interpretace (16. – 19. století)

Již během Imdžinské války bylo zřejmé, že se jedná o jedno z největších období nepokojů minimálně od dob Tří království. Válka měla kromě ohromných ztrát na lidských životech a ekonomických dopadech také silný dopad na společnost. Morálku zdevastovaného obyvatelstva bylo potřeba nějakým způsobem povzbudit. Jedním z prvních vládních procesů bylo oceňování vojenských zásluh za války.[56] Mezi oceněnými byl i admirál I Sunsin, jakožto výjimečný a záslužný velitel korejské armády.[57] Již v období po konci války, v roce 1598, nechává královský dvůr postavit ve městě Jŏsu (provincie Jižní Čŏlla) Svatyni věrného smutku – Čchungminsa (忠愍祠) [58] a uspořádal admirálovi pamětní obřad.[59]

2.1 Oceňování hrdinů za krále Sŏndžoa

Král Sŏndžo (宣祖, 1567-1608) v roce 1601 zahajuje oceňování válečných hrdinů, kteří prokázali službu království. Projekt po třech letech, v roce 1604, končí. Oceněni byli ti, co prokázali službu králi; ti, co se vyznamenali v boji nebo při potlačování nepokojů. Šlo tedy o výběr zasloužilých ve dvou kategoriích: *„Služebník“ – Hodžong* (扈從) a *„Trestač Japončíků“ – Čŏngwä* (征倭)[60] z řad vojenských velitelů. [61] I Sunsin se stává jednou ze čtyř vybraných osob, která za své zásluhy v obraně země proti Japoncům získává ocenění *Čŏngwä*.[62] Což spouští další lavinu výstavby oslavných svatyní a památníků v jeho jménu.[63] Od konce 17. století se také jeho postava začíná objevovat v literárních dílech, např.

[56] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 17

[57] CS, Sŏndžosillok, svazek 81, Sŏndžo 29/10/5 1596

[58] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 32, Sŏndžo 31/8/1 1598

[59] CS, Sŏndžosillok, svazek 106, Sŏndžo 31/11/30 1598

[60] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 38, Sŏndžo 37/6/6 1604

[61] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 17-18

[62] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 38, Sŏndžo 37/6/6 1604

[63] SWOPE, Kenneth M. *The Encyclopedia of War: Four Hundred Years of East Asian Domination || Imjin War (1592-1598).* 2011., str. 4

Imdžinnok (více v kapitole 2.1.1). Korejské prameny zmiňují i uznání admirála I Sunsina v Číně, kde byl chválen za svou energičnost a výjimečnost.[64]

Udělování zásluh za služby králi a jeho státu válečným či jiným hrdinům patří mezi události, které jsou v historii a moderní době často přehodnocovány. Stejně tak udělování zásluh po válce se setkává s problémy v přehodnocování záslužných činů. Ani udělování posmrtných zásluh admirálovi I Sunsinovi se neobešlo bez komplikací. Král Sŏndžo byl toho názoru, že korejští vojevůdci pouze následovali rozkazy mingských velitelů a Korea tak vyhrála nad Japonci hlavně díky pomocným silám ze sousedního státu, nikoli díky výkonu korejských velitelů.[65] Nakonec tento názor přehodnotil a uznal, že I zemřel pro dobro země[66] a korejští generálové, kteří se stali symbolem soudržnosti a loajality v době Imdžinské války, tak byli příslušně oceněni. K řadě ocenění se řadí, mimo jiné, také svatyně a památníky, věnované admirálovi za jeho zásluhy a jako prostředek vyjádření úcty. Příkladem je svatyně postavená v severní části Čŏllské levé námořní základny – *Čŏllačwasujŏng (*全羅左水營, 1603) v Jŏsu,[67] na kterou byla zavěšena deska s nápisem *„věrný smutek"– čchungmin* (忠愍) a na králův příkaz zde dvakrát ročně, na jaře a na podzim, probíhaly obětní obřady.[68] Mezi další důležitá místa patří také památník *Tcharu,*[69] postavený na žádost námořních veteránů a obyvatel provincie Jižní Čŏlla.[70] *Deska padajících slz – Tcharubi* (墮淚碑),[71] neboli památník Tcharu, byl postaven v roce 1603, pět let po admirálově smrti. Skoro metr vysoký památník je postaven na čtvercovém podstavci s vyrytým květinovým vzorem a pamětní deskou (*käsŏk).* Jak název napovídá, při pohledu na památník měli lidé při uctění památky

[64] CS, Sŏndžosillok, svazek 161, Sŏndžo 36/4/21 1603

[65] HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29., str. 17

[66] CS, Sŏndžosillok, svazek 162, Sŏndžo 36/5/11 1603

[67] Sloužila jako hlavní základna pro korejské námořnictvo v době války.

[68] CS, Sŏndžosillok, svazek 107, Sŏndžo 31/12/1 1598

[69] Jŏsu tcharubi 麗水 墮淚碑 (Deska padajících slz v Jŏsu). Munhwačăcchŏng kukka munhwajusan pchotchŏl [online]. *Tădžon: Cultural Heritage Administration*, 2000 [cit. 2022-06-26].

[70] I, Wanu. Jŏsu tcharubi (Deska padajících slz v Jŏsu). *Hanguk mindžok munhwa täpäkkwa sadžŏn: Encyclopediea of Korean Culture* [online]. 1996 [cit. 2022-07-25].

[71] Viz obrázek 1

prolévat slzy.[72] Ve 20. století byl památník na nějakou dobu převezen do Sŏulu, není ale známo kam.[73] Po osvobození země byl objeven postavený před palácem Kjŏngbok (景福宮) a následně převezen do Jŏsu. Na konci 20. století je pomník označen národním pokladem.[74]

I ze strany buddhismu mu bylo vyjadřováno uznání, a to obětními obřady v klášteře *Čchungmin*, které se konaly na popud buddhistického mnicha Okchjŏnga (?-?), jakožto věrného následovníka I Sunsina.[75]

2.1.1 Imdžinnok

Záznamy z roku Imdžin – Imdžinnok (壬辰錄), je dílo, které vznikalo během války a patří mezi nejzajímavější příběhy té doby. Jedná se o válečné dílo v korejském žánru hrdinského (válečného) románu – *kundam sosŏl* (軍談小說).[76,77] Dílo vychází z lidových vyprávění a je obohaceno o mýty, folklor, legendy a lidové tradice. Právě z důvodu zařazení mýtů legend a lidových vyprávění můžeme polemizovat, zda lze dílo považovat za důvěryhodný zdroj korejské historie, jelikož jej spíše čteme jako modifikované převyprávění historických událostí. Hrdina přichází zachránit zem a symbolizuje splynutí s vlastí a přírodou, navenek projevující se fyzickou silou, chrabrostí a statečností.[78] I Sunsina tu vidíme vyobrazeného jako moudrého a velkorysého vojáka, ale také jako umírajícího hrdinu, který u čtenáře vyvolává uvědomění si vlastní smrtelnosti.[79]

Dílo bylo natolik populární, že se mu dostalo hojného počtu předělávek, ať už krátkých či delších, psaných v korejštině či v kombinaci s čínštinou.[80] Vyobrazení I Sunsina

[72] Ibid

[73] Jŏsu tcharubi 麗水 墮淚碑 (Deska padajících slz v Jŏsu). Munhwačăčchŏng kukka munhwajusan pchotchŏl [online]. *Tădžon: Cultural Heritage Administration*, 2000 [cit. 2022-06-26].

[74] I, Wanu. Jŏsu tcharubi (Deska padajících slz v Jŏsu). *Hanguk mindžok munhwa täpäkkwa sadžŏn: Encyclopediea of Korean Culture* [online]. 1996 [cit. 2022-07-25].

[75] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 239

[76] Románový žánr, který vypráví o hrdinských činech hlavních hrdinů ve válce.

[77] LEE, Peter H. "The 'Imjin Nok', or the 'Record of the Black Dragon Year': An Introduction." *Korean Studies,* 14. University of Hawai'i Press,1990, 50–83. str. 50

[78] Ibid, str. 66-67

[79] Ibid, str. 74-75

[80] Ibid, str. 50

je ve všech nových verzích v základu stejné, ale vnímáme zde rozdíly například v interpretaci jeho smrti. Verze z roku 1962 s názvem *Deník roku černého draka – Hŭngnjong ilgi* (黑龍日記) uvádí příčinu smrti podlehnutí střelnému zranění, kdy je admirál zasažen šípem do ramene a bojuje, dokud zranění nepodlehne. Naopak ve verzi *Imdžinnok* z roku 1980, která byla součástí Kim Kidongovy (1927-1986) *Sbírky klasických příběhů v rukopisech – Pchilsabon kodžŏnsosŏlčŏndžip,* je postřelen japonským generálem, který mu posléze setne hlavu.[81] Ačkoliv jsou díla modifikovaná různými způsoby, podstata bývá zachována, tzn. v případě I Sunsinovi smrti jde o ponechaný prvek pokračujícího boje i přes smrtelné zranění.[82]

2.2 I Sunsin v kontextu nástupu dynastie Qīng

Zatímco byla Čína se svými vojsky zaměstnána v Imdžinské válce, Džurdženové[83] získali moc nad Mandžuskem a podrobili si dynastii Ming. Po svém vítězství nad Mingy si založili dynastii novou, nesoucí název Qīng (大清, 1636-1912).[84] Po založení nové dynastie se začali od Korejců dožadovat přerušení vztahů s upadající dynastií Ming a slibu věrnosti Qingům. Korea se již před Imdžinskou válkou potýkala s nájezdy Džurdženských kmenů, které považovala za kmeny barbarské. Proto na ně nahlížela jako na barbary a za skutečného následníka dynastie Ming se považovala Korea sama. V rámci tohoto tzv. konceptu malé Číny, kdy byla Korea jediným správným nástupcem dynastie Ming, se korejský dvůr a korejské elity snažily projevit nově vzniklé dynastii svou kulturní nadřazenost.[85] Začaly projevovat intenzivní odpor k Qingům vedoucí k opětovným myšlenkám loajality k dynastii Ming, dlouhodobému korejskému spojenci.[86] Koneckonců byli to právě Mingové, kteří pomohli zachránit Korejský poloostrov od Japonců.

[81] Ibid, str. 66-67

[82] Ibid, str. 70

[83] Barbarské kmeny Mandžuů. Koncem 16. století ovládl Mandžusko barbarský vůdce Nurhači se svými kmeny Džurdženů jižního Mandžuska, po kterém přebírá moc jeho syn Abachaj. Přejmenovává svůj národ na Mandžuy a stát na Qīng.

[84] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s. str. 111-112

[85] Ibid

[86] Ibid, str. 113

V 17. století, společně s nástupem nové dynastie, začíná nabírat posmrtné uznání vojenských zásluh I Sunsina nový směr. Dochází k dalším výstavbám svatyň na místech bojů věnované I Sunsinovi a jeho posmrtný titul nabývá nové hodnoty pro další oceňované za válečné zásluhy. I Sunsin, který se před invazemi podílel na obraně státu právě proti Džurdženským kmenům, byl tak nazván přívržencem císaře dynastie Ming, který zemřel v bitvě o udržení světového řádu, jehož středobodem byla Čína.[87] V souvislosti s touto situací se dostává admirálovi za vlády krále Indžoa (仁祖, 1595-1649), vysokého válečného uznání. Naopak jeho soupeř Wŏngjun je hodnocen přísněji a je kritizován za své nedostatky ve vojensko-organizačních schopnostech.[88] V roce 1642 dostává I Sunsin další uznání za vojenské úspěchy[89] od západní frakce (kor. Sŏin).[90]

Od roku 1653 se v záznamech začínají také objevovat zmínky o I Sunsinově talentu, kvůli kterému byl do armády přijat.[91] V roce 1658, získávají na králův příkaz záslužný titul i I Sunsinova žena a jeho potomci.[92] Načež v roce 1659 byl vystavěn další pomník, *Sindo – Isunsin sindobi* (李舜臣神道碑), za zásluhy ve finální bitvě u Norjangu.[93,94]

Vojenská uznání dále pokračují za vlády krále Hjŏndžonga (1659-1674), který v rámci dalšího oceňování nechává přidělat závěsné tabule na dva pomníky vystavěné na admirálovu počest v Norjangu a Tchongdžŏngu. Na tyto tabule nechává napsat znaky

[87] HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29., str. 7

[88] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 20-21

[89] CS, Indžosillok, svazek 43, Indžo 20/15/13, 1642

[90] Vládnoucí elita státu Čosŏn se na konci 16. století začíná dělit do soupeřících frakcí. Politika Čosŏnu je tedy často nazývána také frakční politikou, frakční spory jsou do čosŏnské společnosti a vlády hluboce zakořeněny. Rozdílnost názorů jednotlivých frakcí byla ze začátku prospěšná a posouvala politiku kupředu, později dochází k vážnějším frakčním sporům, které jsou naopak v neprospěch státu, můžeme je označit i za zpátečnické. Frakce se dělily na východní (dále dělena na jižní a severní) a západní (dále dělena na frakci mladých a starších).

[91] CS, Hjodžongsillok, svazek 11, Hjodžong, 4/7/2 1653

[92] CS, Hjodžongsillok, svazek 20, Hjodžong, 9/6/11 1658

[93] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 21

[94] CS, Hjodžongsillok, svazek 21, Hjodžong, 10/3/28, 1659

s významem *„loajální poddaný“ – Čchungnjŏl* (忠烈). [95] Následně v roce 1704, za vlády krále Sukčonga (肅宗, 1661-1720), je zřízena svatyně na žádost konfuciánského učitele v I Sunsinově rodném městě Asanu, na kterou byla o tři roky později zavěšena tabule s nápisem „věrný a loajální“ - *Hjŏnčchung* (顯忠).[96] Podobné komplexy svatyní můžeme nalézt také v Kŭmsanu nebo Namwŏnu.[97]

Probíhající rozsáhlá výstavba svatyní po celé zemi je považována za další prvek projevu uznání věrných vlastenců a poddaných, včetně I Sunsina. Jeho posmrtný titul tak nabývá pozitivního ideologického a politického významu. Důvodem pro to byla právě jeho loajalita ke korejskému králi. I Sunsin se tak stává symbolickou osobností Čosŏnu, jakožto centra kultury. Byl ceněn nejen za to, že byl velitelem korejského vojska, ale byl také, jakožto konfuciánský učenec,[98] interpretován jako ochránce tradiční čínské kultury. Za to byl I Sunsin za doby Čosŏn hodnocen kladně, a byl tak povýšen na konfuciánského mudrce.[99]

Postavení a hodnocení zásluh I Sunsina se lišilo podle období, trendů, historické situace a vládce, který byl zrovna v čele státu.[100] To se pak odrazilo nejvíce na počátku 20. století. V době mezi japonskými invazemi a první polovinou 19. století však jistá symbolika zůstala stejná. Přes všechna období byl I Sunsin symbolickou osobností vlastenectví a loajality ke své vlasti. Za již zmíněného krále Hjŏndžonga nesl I Sunsinův posmrtný titul politické a ideologické pozadí. Hjŏndžong se tak snažil vybudovat loajalitu nejen vůči korejské vládě, ale také vůči mingským sousedům. Tímto způsobem lze vidět, jak se osoba I Sunsina měnila a lišila v rámci politického a ideologického záměru krále od historických událostí.[101] Za své vojenské schopnosti a dodržování třech základních vlastností válečníka, pokory, odvahy a rozvahy, byl oceněn titulem *„Válečník věrnosti a ušlechtilosti“ –*

[95] CS, Hjŏndžongsillok, svazek 7, Hjŏndžong 4/10/5 1663

[96] CS, Sukčongsillok, svazek 45, Sukčong 33/2/6, 1704

[97] TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592–98.* Great Britain: Osprey Publishing, 2008., str. 93

[98] CS, Hjŏndžongsillok, svazek 10, Hjŏndžong 6/4/23 1665

[99] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 24-25

[100] Ibid, str. 25

[101] Ibid. str. 25

Čchungmugong[102] (忠武公). [103,104] Odražení japonských invazních vojsk se stalo určitým symbolem nezávislosti Koreje na ostatních asijských státech. Stává se novým ukázkovým příkladem čestnosti a obětavosti, etiky a morálky, důležitým symbolem cti z hlediska loajality k panovníkovi. Stává se vojenským hrdinou a morálním symbolem, který by měli všichni současní Korejci následovat.[105] Lze tedy říct, že zejména v pozdním Čosŏnu byla zdůrazňována spíše loajalita k panovníkovi a své zemi než jeho vojenské zásluhy.[106] Na druhou stranu, opěvování I Sunsina bylo v tomto období jediné, co si udrželo popularitu v tak vysoké míře. Admirálovi námořní inovace přestaly být předmětem obdivu a ani korejské námořnictvo jako takové se nedočkalo značného rozvoje.[107]

Na konci 18. století, v roce 1795, bylo na žádost krále, vydáno dílo *Kompletní kniha admirála I – Ičchungmugongčŏnsŏ* (李忠武公全書).[108] Jedná se o dílo, které bylo složené ze čtrnácti svazků a osmi knih[109] (celkem tři sta tisíc čínských znaků) a vydáno vládní tiskárnou[110]. Obsahuje admirálovy činy, různé anekdoty a poselství, jakožto úředníka státu Čosŏn.[111] Dílo vzniklo za účelem odhalení a ocenění úspěchů admirála I Sunsina sestavením starých záznamů a relikvií. [112] Kniha tedy obsahuje podrobné historické záznamy o

[102] Posmrtný titul osoby, která působila ve státních vojenských službách.

[103] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 34

[104] CS, Hjodžongsillok, svazek 21, Hjodžong, 10/3/28, 1659

[105] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 34

[106] I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385. str. 372

[107] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 34

[108] také pod názvem *Čchungmukongčŏnsŏ*

[109] I, Čanghŭi. *Ičungmukongdžŏnsŏ* (Kompletní kniha admirála I) [online]. 1995 [cit. 2022-07-05].

[110] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 193

[111] I, Čanghŭi. *Ičungmukongdžŏnsŏ* [online]. 1995 [cit. 2022-07-05].

[112] CS, Čŏngdžosillok, svazek 43, Čŏngdžo 19/9/14 1795

admirálovi I Sunsinovi.[113] Předmětem pozornosti se opět stává během japonské okupace, kdy dochází k opětovnému vydání.[114]

V pozdně čosŏnské společnosti narážíme na jistý „ideál mužnosti", kdy se společnost snaží identifikovat „tradiční korejskou mužnost" skrze kanonický obraz muže, kterých má Korea z různých koutů historie dostatek. Koncept maskulinity se dostává do Koreje od evropských států, kdy se ho raně novověká Korea chytá a s přídavkem konfucianismu je přijímán a praktikován. Kladl se důraz na obětavého vlasteneckého ducha, který pak ve výsledku utváří jistý vzorec nacionalistické maskulinity, sloužící jako základ pro standardizaci tzv. autentického muže na Korejském poloostrově.[115] Tato idea je však proměnlivá a často přehodnocovaná. Korejskou mužnost se snažili zobrazit v tehdejší dobové literatuře, mezi které se řadí historické a vojenské romány. Hlavní postavou těchto literárních děl je hrdina, který je udatný a přísně dodržuje konfuciánské zásady.[116]

Nelze říct, že by sláva admirála I Sunsina postupem doby upadala, ale zůstává neměnná až do první poloviny 19. století a nabývá na síle v druhé polovině. Jeho postava se dostává do povědomí lidí v mnoha významech. Doposud bylo jeho jméno spojováno s vojenskými činy, válečným vítězstvím a nadmírou loajality ke státu a králi. Století 20. s sebou nese události, které oživují symboliku admirála, mění I Sunsinovu hodnotu a protlačují jeho jméno ještě více do hlav veřejnosti. Nabývá nového významu vybízejícího k nabytí hrdosti, odvahy a chutě bojovat nejen pro korejské obyvatelstvo.[117]

---

[113] Ibid, Sundžosillok, svazek 11, Sundžo 8/1/10 1808

[114] *Tädžŏnsihakjejŏngusa: Ičchungmukongdžŏnsŏŭi pimil palkchida.* Jŏsŏngkadžokwŏn: Daejeon Metropolitan City [online]. 28. 04. 2015 [cit. 2022-07-11].

[115] TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. *Social Darwinism and nationalism in Korea: the beginnings (1880s-1910s): "survival" as an ideology of Korean modernity.* Leiden, Netherlands: Koninklijke Brill NV, 2010, str. 175-177

[116] Ibid, str. 176

[117] SWOPE, Kenneth M. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War*, 1592–1598. 20. University of Oklahoma Press: Norman: Campaigns and Commanders, 2005., str. 293, 297

3 I Sunsinův druhý život v Japonsku

Hidejošiho smrt a jeho nevydařené plány dobýt Čínu a Koreu přinášejí vnitřní politický rozvrat, na jehož konci Togukawa Ieasu zakládá tzv. Tokugawský šogunát.[118] Japonsko se uzavírá světu a následuje několik staletí míru. Ač se z různých I Sunsinových biografií může čtenář domnívat, že byl v Japonsku už během válek obávanou postavou, ve skutečnosti nebyl před válkou ani v prvních desetiletích po Imdžinské válce znám mezi širším japonským obyvatelstvem. Existenci o jeho povědomí samozřejmě měli například samurajové, kteří s ním přímo válčili, jako byl kupříkladu Koniši Jukinaga (小西 行長, 1558-1600). Povědomí o jeho osobě v širší japonské vzdělané společnosti ale přichází až s vydáním díla *Čingbirok* v roce 1695.[119] Ju Sŏngnjong udělal z admirála I Sunsina prostřednictvím *Čingbiroku* hrdinu, který zaujal i Japonce. Mezi prvními díly, kde je I Sunsin oficiálně nazván hrdinou je například *Čosen Taiheiki* (朝鮮太平記) z roku 1705. I Sunsin je zde vyobrazen jako nepřemožitelný admirál a hrdina.[120] Povědomí o jeho námořních úspěších se v Japonsku rozšířilo zejména i díky tomu, že Japonsko nemělo ve svých dějinách žádnou výrazně kladnou námořní postavu. Výjimku tvořili slavní pirátští vůdci či zločinci spadající do tzv. zlých band – *akutó*.[121] Do rusko-japonské války (1904-1905) neexistoval v Japonsku jiný významný admirál, ke kterému by mohl japonský lid, respektive japonské námořnictvo, vzhlížet.[122] I Sunsin je vyobrazován v dílech především ve spojení s Tojotomi Hidejošim i v moderním Japonsku po reformách Meidži

[118] Tokugawským šogunátem označujeme období od roku 1603 do roku1867, poslední období tradičního Japonska.

[119] KIM, Čunbä. Kŭndä ilbon isunsin-nelsŭn pikjo tamnonŭi tŭngčangkwa pjŏnhwa - Tojotchomi Hidejosi · Togo Heihačchiro tamnonŭi jŏnghjangŭl čungsimŭro. (Vznik a proměny srovnávací diskuse o admirálu I Sunsinovi a Horatio Nelsonovi v japonském novověku - na základě vlivu diskuse o Tojotomi Hidejošim a Tógó Heihačiró) *Ilbonŏnŏmunhwa* 38. 2017, s. 237-259., str. 237-239

[120] KIM, Sidŏk. *Kŭrimi twön imdžinwäran:* (Imdžinská válka v obrazech) *kŭnse ilbon kumunhŏnŭi sabhwaro ponŭn 7njŏn čŏnčäng.* 1. Sŏul: Tosŏčchulpchan hakkočä(džu), 2014., str. 308

[121] SHAPINSKY, Peter D. *Lords of the Sea: Pirates, Violence, and Commerce in Late Medieval Japan*. 76. University of Michigan Press, 2014, 327 s., str. 57

[122] KIM, Čunbä. Kŭndä ilbon isunsin-nelsŭn pikjo tamnonŭi tŭngčangkwa pjŏnhwa - Tojotchomi Hidejosi · Togo Heihačchiro tamnonŭi jŏnghjangŭl čungsimŭro. (Vznik a proměny srovnávací diskuse o admirálu I Sunsinovi a Horatio Nelsonovi v japonském novověku - na základě vlivu diskuse o Tojotomi Hidejošim a Tógó Heihačiró) *Ilbonŏnŏmunhwa* 38. 2017, s. 237-259., str. 255-256

(明治維新)[123] pak po boku hrdinů Horatia Nelsona (1758-1805).[124] a admirála Heihačiró Tógó (東郷 平八郎, 1848-1934). Po poznání západních hrdinů je pak, obzvláště japonské články spojující I Sunsina a Horatia Nelsona, označují jako „Nelsona Čosŏnu" a „britského I Sunsina". Kromě těchto dvou hrdinů pak srovnávají v rámci nového diskurzu i Tojotomi Hidejošiho s Napoleonem.[125]

3.1 Komerční literatura od 19. století

V průběhu 19. století byl I Sunsin nejčastěji vyobrazován především v románovém žánru *Ehon jomihon* (絵本読本).[126,127] Interpretace Imdžinské války a konkrétně admirálovy osoby v japonské literatuře podporovala vytváření obrazu hrdinství I Sunsina. Jeho postava byla zveličována, dále vykreslována v pozitivním slova smyslu a společně s rostoucí popularitou děl, ve kterých bylo admirálovo jméno obsaženo, tak rostla i samotná jeho popularita. Japonci však nevyzdvihovali I Sunsina za jeho osobnost a charakter, jak to bylo později u korejských sousedů, naopak se soustředili na jeho bojové dovednosti a strategické znalosti. Několik bojových a hrdinských scén bylo naopak přidáno navíc, pro zdůraznění hrdinství admirála. Příkladovými díly jsou např. *Ehon Taikoki* (絵本太閤記, 1797-1802) a *Ehon Čosén gunki* (絵本朝鮮軍記, 1800). [128]

[123] Reformy Meidži, byla řada reforem japonského císaře Meidži (1852-1912), které začaly po roce 1869 se záměrem proměnit zastaralé Japonské císařství v moderní industrializovaný stát po evropském vzoru.

[124] Britský námořní vojevůdce a národní hrdina. Sloužil v Royal Navy ve válkách proti Francii na postu důstojníka, viceadmirála, a nakonec vrchního velitele. Umírá v boji.

[125] Ibid, str. 237-239

[126] Jomihon je subžánr japonské populární literatury *gesaku* z období Tokugawa. Jomihon se odlišoval hlavně kvůli ilustracím, a vyznačoval se rozsáhlými zápletkami vycházejícími z čínských a japonských historických pramenů. Tyto romány byly otevřeně moralistními romány a jejich vysoce schematizované postavy často zahrnovaly čarodějnice, pohádkové princezny a urozené pány.

[127] KIM, Čunbä. Kusipsegi Ehonjomihon (絵本読本) e kŭrjŏdžin Isunsin.(Studie o I Sunsinovi v Ehon-Jomihon v 19. století) *Ilbonŏnŏmunhwa* 46. 2019, s. 271-294. str. 294

[128] Ibid, str. 291

Imdžinská válka je v *Ehon Taikoki* popisována především v šestém a sedmém svazku a admirálovi je přiřazena přezdívka *Tokkäbi* [129, 130] Tokkäbi je postava zobrazovaná v korejských lidových pohádkách, jakožto dobré stvoření, skřítek pomáhající dobrým lidem. [131] V kontextu Japonska má Tokkäbi význam odlišný. Dostává se mu významu *japonského démona – Oni* (鬼), který byl vykreslen jako mocný tvor, podporující dobro a trestající zlo.[132] Dalším pojítkem tohoto významu s I Sunsinem byla dekorace na přídi želví lodi pod dračí hlavou, která Japoncům připomínala skřeta Tokkäbi.[133]

V polovině 19. století dochází k publikaci dalšího díla, *Období dobytí Čosŏnu – Čosén seibatsuki* (朝鮮征伐記). Toto dílo vykresluje admirála jako silného bojovníka, který byl klidný i v momentě, kdy si vyndával z ramene smrtelnou kulku.[134,135] Stejně tak uvádí již zmíněný *Ehon Taikoki*: *„Jednoho dne byl I Sunsin vyzván k boji a po zásahu nepřátelskou zbloudilou kulkou do levého ramene mu tekla krev až do paty. Nic však neřekl a až po bitvě si nožem roztrhl maso a kulku vytáhl. Kulka pronikla tolik čchi,[136] že všichni lidé, kteří ji viděli, změnili tváře, ale I Sunsin zůstal klidný.“[137]*

Jelikož japonští autoři 19. století pro popis Imdžinské války, a I Sunsina využívali jako zdroj převážně *Čingbirok*, kde je admirál vykreslován pozitivně, tak i japonský popis admirálových činů byl pozitivně směřovaný. V porovnání pak s oficiálními publikacemi, které popisují dějiny za hranicemi Japonska, byl vidět jasný rozdíl, např. publikace *Velké dobytí Koreje – Seikanirjaku* (征韓偉略, 1831) nebo *Japonská zahraniční historie – Nihongaiši* (日本外史, 1836-37)). Proto lze říct, že nový hrdinský aspekt I Sunsina, který

[129] Jeden z různých duchů v podobě zvířete nebo člověka. Má mimořádnou sílu a nadání.

[130] KIM, Sidŏk. *Kŭdŭri pon imdžinwäran:* (Imdžinská válka jejich očima) *kŭnse ilbonŭi besŭtŭsellŏwa čŏndžängŭi kiŏk*. 6. Sŏul: Tosŏčchulpchan hakkočä(džu), 2016., str. 173-175

[131] Příkladem pohádky Kchongčü a Pchatčü či Hŭngbu a Nolbu

[132] O, Junsŏn. Jŏngmun hangukčŏllatonghwa kŭrimčchege natchanan tokkäbi sŏngkjŏkkwa hjŏngsang jŏngu. (Studie o vyobrazení Tokkäbi v korejských lidových pohádkových knihách přeložených do angličtiny) In: *Tonghwawa pŏnjŏk*.34. 2017, s. 71-97.

[133] Čosŏngwa mugi (Stavění lodí a zbraně). In: *I Sunsin* [online]. [cit. 2022-08-10].

[134] KIM, Sidŏk. *Kŭrimi twŏn imdžinwäran:* (Imdžinská válka v obrazech) *kŭnse ilbon kumunhŏnŭi sabhwaro ponŭn 7njŏn čŏnčäng.* 1. Sŏul: Tosŏčchulpchan hakkočä(džu), 2014., str. 308-309

[135] Viz obrázek 2

[136] korejská měrná jednotka, rovná se 3,03 cm

[137] Ibid, str. 309

byl v 19. století v Japonsku vytvořen, byl široce rozšířen právě díky komerčním publikacím. Tento vykreslený obraz admirála tak nadále pokračuje až do konce 19. století.[138]

3.2 Koloniální historie

Mezi významné japonské historiky, kteří se během japonské okupace zabývali admirálem I Sunsinem patří Hidetaka Nakamura (中村栄孝,1902-1984). Poprvé se rozhodl pro publikaci článku o admirálovi v roce 1928 s názvem *Odkaz věrného rytíře I Sunsina – Objev historických záznamů o námořní bitvě za dynastie Čosŏn – Tadatake kou Risunšin no noko takara – Čosén jaku kaisen širjo no hakken* (忠武公李舜臣の遺寶－朝鮮役海戦史料の発見). V tomto článku popisuje I Sunsina jako někoho, kdo byl příčinou japonského neúspěšného tažení za japonských invazí.[139]

Po hnutí 1. března v roce 1919[140] byl účastníkem a propagátorem projektu s názvem *Historie Čosŏnu – Čosénši* (朝鮮史), který byl vedený *Společností pro kompilaci korejské historie – Čosénši henšukai* (朝鮮史編修會). Tento projekt využíval materiálů, poskytnutých státu potomky admirála I Sunsina, které měly posloužit k objektivnímu sepsání korejské historie. Právě v tomto projektu byl I Sunsin ztvárněn jako národní hrdina. A tímto krokem se snažili minimalizovat odpor Korejců po vyškrtání kontroverzních momentů dějin. Právě Nakamura byl totiž na nejbližším postu u generálního guvernéra japonské vlády, takže lze říct, že byl ovlivněn tzv. vládním akademismem.[141]

---

[138] KIM, Čunbä. Kusipsegi Ehonjomihon (絵本読本) e kŭrjŏdžin Isunsin.(Studie o I Sunsinovi v Ehon-Jomihon v 19. století) *Ilbonŏnŏmunhwa* 46. 2019, s. 271-294. str. 291

[139] KIM, Čunbä. Munhwatchongčchigi čosŏnsapchjŏnsuhö sosok ilbonin jŏngučaŭi isunsin sŏsul - nakchamura hidetchakchaŭi「čchungmukong isunsinŭi jubo」(1928)rŭl čungsimŭro. (Diskurz o I Sunsinovi ve vládním akademismu v japonské koloniální éře) In: *Hanilgwangjesa jŏngu* .68. 2020, s. 149-186., str. 149-150

[140] Hnutí 1. března bylo nenásilné hnutí v roce 1919 jako protest proti japonské okupaci. Korejským studentům a intelektuálům se podařilo bez jakéhokoli povědomí japonské tajné policie zorganizovat celostátní protest, kterým korejský lid vyjádřil svůj nesouhlas s okupací země. Japonská reakce na toto mírové hnutí odporu byla velmi unáhlená a nepřiměřená. Japonci neodhadli situaci a proti nenásilně protestujícím Korejcům brutálně zasáhli. Přesná čísla obětí nejsou známa a není možné je stanovit, někteří akademici odhadují, že přes sedm tisíc lidí bylo zastřeleno a mnohonásobně víc těžce zraněno. Korejské statistiky jsou obecně mnohonásobně větší, než japonské.

[141] Ibid, str. 152-153

3.3 Srovnání s japonskými hrdiny

I Sunsin byl kromě západních hrdinů srovnáván s hrdiny japonskými. Kromě I Sunsina byl proti němu kromě admirála z rusko-japonských válek Heihačiró Tógó, byl I stavěn do kontrastu také k Masašige Kusunoki (楠木 正成, 1294-1336), hrdinovi, který použil japonský imperialismus s důrazem na císaře k mobilizace lidu ve válce.[142] Pokud byl I Sunsin považován za prostředek boje proti imperialismu pod japonskou nadvládou, pak byl Masašige Kusunoki symbolem ochrany císařské monarchie a hierarchické struktury společnosti.[143]

Admirál byl také osobností využívanou koloniálními Japonci k racionalizaci a naturalizaci jejich nadvlády nad Koreou tak, že ho interpretovali jako osobu, kterou by Japonci za doby okupace respektovali jak v Koreji, tak v Japonsku. Jeho roli za Čosŏnu tak přirovnali k roli japonského hrdiny ze třináctého století.[144] Moderní Japonsko mělo také ambice soupeřit s velmocemi západu, snažilo se jim vyrovnat a překonat je. Postava I Sunsina měla být tak slavná a velká, že překoná nejen západní země, ale stane se světovým hrdinou. Proto využili admirála I Sunsina a postavili ho jako hrdinu, reprezentativního námořního velitele východu, soupeřícího se západem.[145]

[142] I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385., str. 373-375

[143] Ibid

[144] Ibid, str. 377-378

[145] KIM, Čunbä. Kŭndä ilbon isunsin-nelsŭn pikjo tamnonŭi tŭngčangkwa pjŏnhwa - Tojotchomi Hidejosi · Togo Heihačchiro tamnonŭi jŏnghjangŭl čungsimŭro. (Vznik a proměny srovnávací diskuse o admirálu I Sunsinovi a Horatio Nelsonovi v japonském novověku - na základě vlivu diskuse o Tojotomi Hidejošim a Tógó Heihačiró) *Ilbonŏnŏmunhwa* 38. 2017, s. 237-259., str. 255-256

4 20. století, okupace, a hledání národního hrdiny

V posledních dekádách 19. století kolují Koreou revoluční myšlenky zachování svých tradičních hodnot ve spojení s moderními vlivy západu. Heslo „východní cesta, západní stroje“[146] provázelo společnost koncem 19. století až do bodu, kdy se korejští progresivní myslitelé sjednotili a rozhodli se pro uskutečnění reforem. Tyto osvícenští myslitelé chtěli reformami dosáhnout stejného pokroku, kterého dosáhli Japonci pomocí reforem Meidži.[147] Reformy kabo – *Kabo kähjŏk* (甲午改革), probíhaly od července 1894 do února 1896.[148] Jistým katalyzátorem byly rolnické nepokoje v letech 1893-1894. Tato dvouletá situace dala Japonsku prostor pro vojenský postup v Koreji. Tento krok rozpoutal Čínsko-japonskou válku (23. července 1894–17. dubna 1895),[149] během které se zároveň pod japonským dohledem uskutečňoval program reforem v Koreji. Po vítězství Japonska ve válce, získává Japonsko také kontrolu nad korejskou politikou.[150] Jako reakce na tuto situaci se začínají Korejci navracet ke svým tradičním hodnotám a pociťují potřebu nalezení národního hrdiny - symbolu, který pomůže vytvořit národní stát. Jedním z těchto symbolů byly právě úspěšné momenty z války či hrdinské činy korejských hrdinů.[151]

[146] V rámci korejských osvícenských myšlenek byli někteří korejští myslitelé přesvědčeni, že musí zvládnout moderní západní technologie se zachováním korejských tradic.

[147] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 154-156

[148] Reformy kabo přinesly zajištění nezávislosti Koreje na Číně, transformaci tradiční politické struktury Čosŏn na kabinetní konstituční monarchii, byl přepracován tradiční systém místní správy, využívání vládních finančních zdrojů pro rozkvět země, zajištění vnitřní bezpečnosti státu, zavedení reformy korejského vzdělávacího systému, moderního soudního systému, rozsáhlé sociální reformy, zrušení sociální diskriminace, zrušení privilegií vyšších úřednických tříd a jejich odlišování v podobě oblečení, přijetí západního kalendáře a odstřižení tradičních mužských copů.

[149] Korejská vláda nezvládala potlačit rolnické nepokoje (někdy nazývané také Rolnické hnutí Tonghak) a zavolala na pomoc čínské vojsko. Na základě Tiencinské smlouvy z roku 1885, kdy se po předchozí vyhrocené situaci jednotek umístěných na Korejském poloostrově Čína a Japonsko dohodli o informování druhé strany v případě přesunu vojenských jednotek na poloostrov, Čína oznámila Japonsku přesun vojsk do Koreje, načež Japonsko vyslalo na poloostrov i své jednotky, bránit japonské rezidenty. První čínsko-japonská válka se uskutečnila téměř výhradně na korejském území a skončila vítězstvím Japonska.

[150] Ibid, 162-164

[151] TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. *Social Darwinism and nationalism in Korea: the beginnings (1880s-1910s): "survival" as an ideology of Korean modernity.* Leiden, Netherlands: Koninklijke Brill NV, 2010., str. 98

Fungovaly jako prostředek pro znovunalezení lidového ducha, ale i jako způsob, jak militarizovat národ. I Sunsin, dříve uctívaný za svou loajálnost a ctnost, se koncem 19. století a počátkem století 20. postupně přeměňuje v symbol neohroženosti, korejské inteligence a vzor vlastenectví. Stává se osobností symbolizující nacionalismus[152], načež se dostává do rukou národních historiků a spisovatelů, kteří v rámci podpoření národního nacionalismu a modernity, píšou a vydávají díla opěvující jeho zásluhy během Imdžinské války.[153] I Sunsinovo jméno je tak jejich prostřednictvím strategicky použito pro vštípení národní identity a obrany vlasti.[154]

4.1 Admirál v pojetí Sin Čchähoa

Mezi první moderní korejské historiky, kteří začali s reinterpretací I Sunsina a celkově korejských dějin v národním duchu, patří historik Sin Čchäho (申采浩, 1880 – 1936), který je považován za největšího nacionalistického historika.[155] Sin žil a psal v době hrozící japonské anexe, kdy se moderní spisovatelé a historici snažili pozvednout svrchovanost Koreje vyzdvihováním národních hrdinů.[156] Psaním o nich tak Sin ve vzdělaných Korejcích povzbuzoval vlastenectví,[157] posiloval pocit národní hrdosti a sebeúcty.[158] Při jejich popisu využíval konfuciánských vzorů, kde nahrazoval pojmy (či původní konfuciánské tituly) jako „*vzorný poddaný*“ a „*moudrý vladař*“ novým pojmem „národní hrdina“. Sin Čchäho také považoval utvoření národního hrdiny jako pomoc při snaze o globálnost a získání úcty po celém světě. Národní hrdinové měli získat pozornost

[152] Počátky korejského nacionalismu se datují právě do ohrožení korejské suverenity v poslední dekádě 19. a první 20. století.

[153] Ibid, str. 175

[154] I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385., str. 373

[155] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 183

[156] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 26

[157] *I Sunsindžŏn (Životopis I Sunsina). Urijŏksanet* [online]. [cit. 2022-07-10].

[158] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 183

zahraničních národů a dát Koreji možnost s nimi usilovně soutěžit.[159] Uctívání I Sunsina dosahuje kultovních rozměrů, že se jeho jména chytá právě historik Sin Čchäho a vydává jeho životopis s názvem *Životopis největšího admirála I Sunsina – Sugun čeilüin I Sunsindžŏn* (水軍第一偉人 李舜臣傳) v roce 1908. Vytváří tak dílo, které namísto pohrdání vojenskou službou a dovednostmi bojovníků oslavuje válečné triumfy a výjimečné hrdiny země.[160]

Životopis největšího admirála I Sunsina bylo dílo vydávané na pokračování v Korejském deníku – *Tähan mäil sinbo* (大韓每日申報)[161] od května do srpna 1908 v devatenácti kapitolách. Obsahem tohoto životopisu byl popis admirálova života od dětství až po smrt.[162] Pro historickou faktografii použil např. admirálův Válečný deník[163], ke kterému přidal fiktivní představy a vlastní komentáře.[164] Hlavním cílem Sina, proč vyzdvihoval vojenského historického hrdinu, bylo posilování vojenského ducha pro udržení státu. Nesnaží se tak odsouvat důležitost kultury pro uchování ducha národa, ale odkazuje na vojenskou sílu a konfucianismus bral za nejpodstatnější.

V tomto díle staví Sin Čchäho osobnost I Sunsina na stejný stupínek jako již zmíněného britského generála Horatia Nelsona společně s dalšími vojenskými hrdiny. Sin však zachází až do bodu, kdy polemizuje nad skutečností, zda by britský vojevůdce byl schopný dosáhnout takových úspěchů jako I Sunsin, kdyby se býval objevil ve stejných podmínkách jako korejský admirál. Snažil se tak korejskému lidu vyložit život válečného

[159] TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. *Social Darwinism and nationalism in Korea: the beginnings (1880s-1910s): "survival" as an ideology of Korean modernity.* Leiden, Netherlands: Koninklijke Brill NV, 2010., str. 159-160

[160] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s., str. 58

[161] Dnes *Sŏul sinmun,* jsou nejstarší noviny v Jižní Koreji, založené 18. července 1904 s průměrem 780 000 výtisků za den. Sin Čchäho ve stejném roce vydává na části v tomto deníku také své stěžejní dílo Toksa sillon (Nové čtení historie), které je považované za první dílo nacionalistické historie.

[162] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 26

[163] Osobní deník admirála I Sunsina, psaný mezi lety 1592-1598, tedy v období Imdžinské války. Zachycuje především admirálům každodenní život a emoce ve válečné době. Slouží nám částečně jako životopis, ale také jako cenná literatura při studiu konfliktu z let 1592-1598.

[164] *I Sunsindžŏn (Životopis I Sunsina). Urijŏksanet* [online]. [cit. 2022-07-10].

velikána, jelikož mu bylo líto, že se nedostalo admirálovi ve světě takové slávy, jaká by mu náležela, z důvodu malého vlivu asijských zemí v západním světě. Jeho admirálovo nadřazení nad britského hrdinu se nad očekávání rozšířilo po celé zemi.[165] Přezdívka *„korejský Horatio Nelson"* zůstala admirálovi I Sunsinovi dodnes. Je to v dnešní době jedna z prvních informací, které nám o I Sunsinovi internetový vyhledávač Google či internetová encyklopedie Wikipedie nabídne při zadání jeho jména do vyhledávače.

Kromě biografie I Sunsina se Sin pustil i do rozboru želvích lodí, kde v detailech popisuje konstrukci, funkčnost a originalitu lodi. Faktem je, že korejské zdroje přímo neuvádějí fakt, že by želví lodě byly železné a ani v dobových kronikách nejsou lodě opěvovány nad rámec obecných informací.[166] Popularita želvích lodí proto nabyla na velikosti až koncem 19. století, kdy se začaly objevovat v dílech historiků. Železné lodě se začaly vyrábět po celém světě a železná loď se stala reprezentantem sil západního národa. Proto želví lodě nabyly popularitu právě na přelomu 19. a 20. století.[167]

Sin Čchähoův životopis admirála I Sunsina tak dává základ myšlence o národním hrdinovi, který dopomůže k překonání národních krizí a vyjadřuje přání, aby se objevil národní hrdina stejné velikosti, jako byl I Sunsin.[168]

„Když byl 21. října roku Musul (1598) ctěný[169] loajální I Sunsin, který sloužil jako námořní guvernér provincie Čŏlla a jako námořní guvernér provincií Čchungčchŏng, Kjŏngsang a Čŏlla, a který byl zasloužilým a ctěným úředníkem navrácen z ostrova Kogŭm zpět do Asanu, lidé všech věkových kategorií drželi pohřební urnu a s nářkem nekončící ani za tisíc li[170] ho lidé z osmi provincií oplakávali jako svého příbuzného."[171]

[165] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s., str 58

[166] CS, Sŏndžosudžongsillok, svazek 26, Sŏndžo 25/5/1 1592

[167] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 27

[168] HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29., str. 19

[169] V originálním textu je uvedeno slovo Sŏnmugongsin, což byl ctěný titul, udělený osmnácti mužům za zásluhy v Imdžinské válce.

[170] Korejská měrná jednotka neboli korejská míle. Jeden li se rovná se 0,393 km.

[171] SIN, Čchäho. *I Sunsindžŏn (Životopis I Sunsina)*. Sŏul: Čuaiwelkchontchenčchŭ, 2007.str. 70

4.2 Porovnávání I Sunsina se západními hrdiny

Díky jeho činům a velikosti má svět tendenci I Sunsina přirovnávat k západním hrdinům. V tomto bodě se setkáváme s rozporem v názorech, kdy se spekuluje, k jakým hrdinům lze admirála přirovnat vzhledem k důležitosti a velikosti jeho válečných vítězství. V mnoha případech se názory shodují v přirovnání I Sunsina k britskému lordu Horatiu Nelsonovi. *„Je to talentovaný muž, který otřásá nebem i zemí, a muž, který manipuluje s mořem.“*[172] Mezi další podobně významné hrdiny se řadí také Michiel Adriaenszoon de Ruyter (1607-1676),[173] jenž jakožto největší námořní hrdina západu může konkurovat I Sunsinovi. I přes silné konkurenty je ale považován za člověka, kterému se jen tak někdo nevyrovná, a to nejen mezi Korejci, ale také v hlavách japonských sousedů.[174]

Jasným příkladem je situace ze začátku 20. století, kdy proběhla rusko-japonská válka (1904-1905), ve které se do čela japonského námořnictva postavil generál Heihačiró Tógó. Ten byl přirovnán po válečných vítězstvích právě k dříve zmíněnému lordu Nelsonovi, jako „vojenský bůh“. Toto označení ale nepřijal a naopak poznamenal, že pokud existuje někdo tak velký, aby se mu přezdívalo vojenským bohem, tak je to právě I Sunsin, kterému nesahá ani po paty. *„Je v pořádku srovnávat mě s Nelsonem, ale je nepřípustné srovnávat mě s I Sunsinem.“*[175] Spojitost s I Sunsinem vysvětluje i japonský historický časopis *History Studies* z roku 2002, který uvádí, že tzv. „T“ formace japonského vojevůdce vycházela z admirálovy populární jestřábí formace. I Sunsinův obraz ale slábne se stoupající popularitou nového japonského hrdiny rusko-japonských válek, kdy japonský lid konečně získává svého japonského národního hrdinu a diskurz spojený s I Sunsinem tak postupně prochází změnou.[176]

---

[172] MJONGNARA, Sugunčedok., et. al. Segjesokŭi I Sunsin: (I Sunsin ve světě). *In: Imdžinwäran pulpchäsinhwa čchungmukong isunsin*[online]. [cit. 2022-08-12].

[173] Jeden z největších historických generálů a nizozemský národní hrdina. Vedl nizozemské námořnictvo v bitvách proti Anglii a Francii.

[174] MJONGNARA, Sugunčedok., et. al. Segjesokŭi I Sunsin: (I Sunsin ve světě). *In: Imdžinwäran pulpchäsinhwa čchungmukong isunsin*[online]. [cit. 2022-08-12].

[175] Ibid

[176] KIM, Čunbä. Kŭndä ilbon isunsin-nelsŭn pikjo tamnonŭi tŭngčangkwa pjŏnhwa - Tojotchomi Hidejosi · Togo Heihačchiro tamnonŭi jŏnghjangŭl čungsimŭro. (Vznik a proměny srovnávací diskuse o admirálu I Sunsinovi a Horatio Nelsonovi v japonském novověku - na základě vlivu diskuse o Tojotomi Hidejošim a Tógó Heihačiró) *Ilbonŏnŏmunhwa* 38. 2017, s. 237-259. str. 255-256

I přes odpor některých najdeme podobnosti mezi I Sunsinem a admirálem Nelsonem, a to například v tom, že oba zemřeli při boji. Oba hrdinové tak podle admirálových slov zemřeli ve vítězství a zvítězili ve smrti. Toto porovnání však působilo problém mezi Angličany, kteří si nedokázali připustit, že by existoval někdo, kdo by si s lordem Nelsonem mohl měřit síly nebo se mu dokonce svými činy vyrovnal.[177]

Po reformách Meidži začalo údajně vznikat i japonské námořnictvo po vzoru korejského se záměrem výuky taktik a vojenských strategií I Sunsina.[178] Japonští námořníci pak využívali nově nabyté vědomosti v čínsko-japonské válce (1894-1895) a v podvečer dne před rusko-japonskou válkou se modlili k duchu admirála za úspěch a porážku nepřátel.[179]

4.3 Symbol boje za nezávislost

Po začátku japonské anexe začaly probíhat první změny v politice a pohledu na korejsko-japonské dějiny, mezi které se řadí zejména změna japonského názvu pro Imdžinské války. Japonci tyto události začali nazývat „Tažení v éře Bunroku a Keichou" – *Bunroku keichou no eki* (文祿·慶長の 役), čímž jasně popírají fakt, že šlo o invazi.[180] Tato akce byla následována zabavením a pálením historických děl, jejichž počet přesahoval dvě stě tisíc. Mezi tato díla patří i životopisy národních hrdinů jako byl Ŭlči Mundŏk (?-?) a admirál I Sunsin.

V rámci cenzury, která byla nastolena novou japonskou vládou, byl zúžen prostor pro vyjadřování nacionalistických myšlenek a publikování korejsko-jazyčných děl.[181] V první řadě to byla díla popisující Japonce jako necivilizované a méněcenné. Japonská vláda se pustila do reinterpretace a překrucování korejských dějin podle vlastního uvážení

[177] GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007, str. 34

[178] Ibid

[179] SWOPE, Kenneth M. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War*, 1592–1598. University of Oklahoma Press : Norman: Campaigns and Commanders, 2005., str. 293

[180] Japonská okupace začala podpisem anekční smlouvy v roce 1910 se záměrem převzetí moci nad korejským poloostrovem. Japonsko bylo nově zmodernizováno po reformách konce 19. st., načež okupace bylo tzv. vyvrcholení procesu započatého v roce 1876 korejsko-japonskou smlouvou, kdy si japonští modernisté chtěli podrobit Koreu politicky i ekonomicky jako protektorát.

[181] ATKINS, E. Taylor. *Primitive selves: Koreana in the Japanese Colonial Gaze*, 1910–1945. London, England: University of California Press, 2010., str. 21

za pomoci najatých korejských a japonských historiků. Japonci se cíleně snažili omezit rozsah korejských dějin na Korejský poloostrov a oddělit jej od asijského kontinentu, čímž vážně zkreslili korejské dějiny, aby ospravedlnili svou koloniální nadvládu.[182] V rámci reakce na počátek japonské okupace začali korejští intelektuálové vyvíjet snahu o vznik národního vědomí, že by národ měl být tvořen duchem národa. Proto je důležité zkoumat významné prvky historie, které by posloužily jako podpora národní suverenity. V tomto bodě začíná být více propagován pojem „národní hrdina", který ochraňuje suverenitu národa a rozšiřuje území.[183] Právě admirál I Sunsin byl v tomto případě považován za více než vhodného vzhledem k faktu, že za svého života působil v boji právě proti Japoncům, které zvládl porazit, což mu dopomohlo k tomu, že byl nadřazován nad ostatní významné historické osobnosti.[184]

4.3.1 Ičchungmugongčŏnsŏ podruhé

Mezi cenzurovaná díla za japonské okupace neodmyslitelně patří dílo *Ičchungmugongčŏnsŏ*.[185] Jedná se o již zmíněnou sbírku posmrtně vydaných děl z roku 1795, zahrnující anekdoty, poselství a osobu I Sunsina, vydanou úřadem pro dohlížení na pozůstalost I Sunsina a dokumenty související s ním. Byl to národní projekt s cílem propagovat admirálovy životní úspěchy.[186]

Kniha byla oficiálně nakladatelstvím vydána v roce 1934, kdy se o její opětovné vydání postarali autoři I Minbok (1862-1944) a Sŏ Čangsŏk (1884-1944). Obsah se snažili znovu prozkoumat, doplnit a vydat. Původně měla být vydána již v roce 1930, ale byla

[182] KIM, Jinwung. *A History of Korea: From "Land of the Morning Calm" to States in Conflict*. Indiana University Press, 2012., str. 328

[183] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 26

[184] Ibid

[185] WANG, Sŏngsang. Ičchungmukongčŏnsŏ, ildže ttä kŏmjŏl pchihä pchjŏnän džinsil palkchŏdžjŏ (Kompletní kniha admirála I, odhalení pravdy o japonské koloniální cenzuře). In: *N-News –Asia kjŏngdže*[online].27. 04. 2015 [cit. 2022-07-05].

[186] Tädžŏnsihakjejŏngusa: Ičchungmukongčŏnsŏŭi pimil palkchida.(Tädžŏnský výzkumník poezie odhaluje tajemství Kompletní knihy Admirála I) *Jŏsŏngkadžokwŏn: Daejeon Metropolitan City* [online]. 28. 04. 2015 [cit. 2022-07-11].

podrobena japonské cenzuře, a proto byla dokončena až o 4 roky později.[187] Z dokumentů měla být například vymazána slova *wäčchu* (倭酋), označující velitele japonských vojsk, a *wädžŏk* (倭賊)*,* které překládáme jako „japonský nepřítel" a nesou hanlivý charakter. Tyto slova se v dokumentech objevovala velmi často, a právě proto bylo vydání knihy zpožděno. Po svém vydání v roce 1934 se však nedostalo tomuto dílu takového uznání, jak bylo očekáváno, v důsledku mnoha překlepů a vymazaným částem o japonské invazi z důvodu cenzury.[188]

Pozdější zkoumání vydání z 30. let odhalilo, že i přes přísnou cenzuru, bylo dílo vydáno bez omezení obsahu, díky úmyslné úpravě textu. Červeně vyznačená místa znamenala nařízení změny[189], stačilo do nich ale doplnit znak ve významu *zloděj, zrádce – čŏk* (賊) a text bylo možné přečíst v původním významu. V takovém případě mohlo toto dílo vyjít i přes japonskou cenzuru.[190] Tento fakt dotvrzuje i příloha, která se začala objevovat v novějších vydáních.[191]

Na autory knihy je pohlíženo jako nyní na statečné autory, kteří navzdory překážkám od japonského císařství, vydali knihu za účelem překonání národní krize a boje za nezávislost. V roce 1984 bylo opětovně vytištěno a vydáno společností ASEAN jako první souhrnná publikace dokumentů týkající se japonské invaze mezi lety 1592-1598.[192] Do

[187] WANG, Sŏngsang. Ičchungmukongčŏnsŏ, ildže ttä kŏmjŏl pchihä pchjŏnän džinsil palkchŏdžjŏ (Kompletní kniha admirála I, odhalení pravdy o japonské koloniální cenzuře). In: *N-News –Asia kjŏngdže*[online].27. 04. 2015 [cit. 2022-07-05].

[188] Ibid

[189] Viz obrázek 3

[190] Tädžŏnsihakjejŏngusa: Ičchungmukongčŏnsŏŭi pimil palkchida.(Tädžŏnský výzkumník poezie odhaluje tajemství Kompletní knihy Admirála I) *Jŏsŏngkadžokwŏn: Daejeon Metropolitan City* [online]. 28. 04. 2015 [cit. 2022-07-11].

[191] WANG, Sŏngsang. Ičchungmukongčŏnsŏ, ildže ttä kŏmjŏl pchihä pchjŏnän džinsil palkchŏdžjŏ (Kompletní kniha admirála I, odhalení pravdy o japonské koloniální cenzuře). In: *N-News –Asia kjŏngdže*[online].27. 04. 2015 [cit. 2022-07-05].

[192] Tädžŏnsihakjejŏngusa: Ičchungmukongčŏnsŏŭi pimil palkchida.(Tädžŏnský výzkumník poezie odhaluje tajemství Kompletní knihy Admirála I) *Jŏsŏngkadžokwŏn: Daejeon Metropolitan City* [online]. 28. 04. 2015 [cit. 2022-07-11].

budoucna je plán opětovného vydání této sbírky s plně doplněným obsahem, který nemohl být volně publikován za doby japonské okupace.[193]

4.3.2 Pak Ŭnsikův životopis I Sunsina

Pak Ŭnsik (朴殷植, 1859-1925) patřil mezi silně nacionalistické historiky, kteří se rozhodli národu přiblížit osobnost admirála I Sunsina. V roce 1915 vydává v Šanghaji dílo s názvem *Životopis I Sunsina – I Sunsindžŏn* (李舜臣傳), kde vystihuje admirálovu „dokonalost". Popisuje ho jako odvážného, věrného muže, který klade důraz na spravedlnost a inteligenci. Nevynechává ani tvrzení, že by Čosŏn pomocí želvích lodí mohl dosáhnout ovládnutí moří. Dále tvrdí, že Korejci studovali osobu I Sunsina ze špatné stránky, proto by lidé měli následovat jeho příkladu.[194]

„Nyní neexistuje jiný způsob, jak zachránit vzkříšení našeho lidu, lid by se měl usilovně učit, připomínat si našeho I Sunsina a používat ho jako vzor pro budování duchovního základu a vložit své úsilí do projektů."[195]Autor dále pokračuje v přirovnávání k lordu Nelsonovi, kdy porovnává společné body válečných strategií aj., stejně jako to udělal v závěru svého životopisu historik Sin Čchäho. Propaguje rozšíření nového povědomí o admirálovi a podporuje myšlenku nového národního hrdiny a úspěch želvích lodí.[196]

4.3.3 Čchö Namsŏnovo *Neštěstí roku Imdžin*

Tradiční historická postava I Sunsina začíná být předmětem mnoha modernistů, jako byl například spisovatel a historik Čchö Namsŏn (1890–1957). Čchö byl korejský novinář a zakladatel tiskových agentur, který se za svůj život podílel na několika projektech

[193] WANG, Sŏngsang. Ičchungmukongčŏnsŏ, ildže ttä kŏmjŏl pchihä pchjŏnän džinsil palkchŏdžjŏ (Kompletní kniha admirála I, odhalení pravdy o japonské koloniální cenzuře). In: *N-News –Asia kjŏngdže*[online].27. 04. 2015 [cit. 2022-07-05].

[194] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 27-28

[195] PU, Hjŏngju a Hjŏktchä KWŎN. Pak Ŭnsik Isunsindžŏnŭi čŏnmun palgulkwa punsŏk.(Objev a analýza Pak Ŭnsikova Životopisu I Sunsina) *I Sunsin jŏngu nončchong (Research theses of Yi Sun Sin) . Sunčchŏn hjangdä hakkjo I Sunsin jŏnguso,* 2003, 26 s.

[196] Ibid

souvisejících s kompilací korejských dějin.[197] Jeho záměr nebyl nijak odlišný od předchozích autorů. Ve snaze povzbudit národního ducha a odvahu překonat národní krize sepsal dílo s názvem *Neštěstí roku Imdžin – Imdžinnan* (壬辰亂, 1931). Poukázání na to, jak předkové překonávali národní krize mělo přivést Korejce na myšlenku korejské suverenity a vymanění se z japonské koloniální nadvlády.[198] Právě Čchö Namsŏn patřil mezi ty nacionalistické modernisty, kteří rozšířili využití tradičních hodnot a ctností mezi nové korejské modernisty.[199]

4.3.4 I Kwangsuův Náš hrdina

Nový pohled na I Sunsina v koloniální době nám přináší i I Kwangsu (李光洙, 1892-1950), zakladatel moderní literatury, národní obrozenec a modernista. Tento modernista však nepřišel jen s odlišným přístupem k admirálově osobě, ale také obecně k celé korejské společnosti. Dostává se ke kritice, kdy označuje Korejce za líné a falešné. Podle jeho slov mohly za úpadek Čosŏnu frakční spory a další vnitrostátní rozboje.[200]

Od tohoto názoru se odvíjí I Kwangsuův popis I Sunsina v díle *I Sunsin – I Sunsin* (李舜臣, 1931), který se neuchýlil k tradičnímu popisu I Sunsina, jako výjimečného velitele, vynálezce želvích lodí či admirála, který se zasloužil o vítězství Korejců ve válce.[201] Zobrazil ho jako bezmezně loajálního a obětavého muže,[202] vojáka, který padl jako oběť stranických sporů. Tyto stranické spory měly být výplodem zla Korejců, kterým připisuje i

[197] KIM, Jongdžik. Čö Namsŏn. *Hangukmindžokmunhwatäpäkhwasadžŏn: Encyclopedia of Korean Culture* [online]. 1997 [cit. 2022-07-30].

[198] HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29., str. 10

[199] TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. Masculinizing the Nation: Gender Ideologies in Traditional Korea and in the 1890s–1900s Korean Enlightenment Discourse. *The Journal of Asian Studies* 66(4). Association of Asian Studies, 2007. str. 1036

[200] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 29

[201] Ibid

[202] KU, Inhwan. I Sunsin: (I Sunsin) *Hangukmindžokmunhwatäpäkkwasadžon: Encyclopedia of Korean Culture [online]*. [cit. 2022-07-13].

původ Imdžinské války, jejichž příčina spočívala v negativních národních vlastnostech.[203] Dílo bylo historickým románem zobrazujícím nedostatky státu spolu s ukázkou obětavosti, loajality a symbolu překonávání národní krize.[204] Dalo by se o něm tedy hovořit i jako o smutném příběhu, jak jej nazval i sám autor. Hrdina, který se potýkal s intrikami úředníků ovlivněných frakčními spory, mučením a vládou pošetilého krále, tragický osud vojáka.[205]

„Tři sta třicet čtyři let po jeho skonání, 2. dubna, je to za pět set let Čosŏnu poprvé. Přiložil jsem štětec, abych vykreslil smutný osud později velkého muže I Sunsina.“[206]

Tento životopis byl publikován na pokračování v novinách *Deník Východní Asie - Tonga ilbo* (東亞日報)[207] od června 1931 do dubna 1932[208] a vznikl na základě doporučení tehdejšího ředitele novin.[209] Vycházel z admirálova deníku *Nandžung ilgi* a knihy *Čingbirok.*[210] V období japonské koloniální nadvlády sloužily noviny *Tonga ilbo* a *Korejský deník – Čosŏn ilbo* (朝鮮日報)[211] jako prostředek šíření národního kulturního hnutí, proto se publikace admirálova životopisu chopil právě I Kwangsu, jako tehdejší šéfredaktor časopisu *Tonga ilbo*.[212]

Ještě před vydáním životopisu o admirálovi psal I Kwangsu ve svých sedmnácti letech básně do časopisu *Chlapec – Sonjŏn* (少年)[213], mezi které se řadí báseň věnovaná I

[203] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 29

[204] KU, Inhwan. I Sunsin: (I Sunsin) *Hangukmindžokmunhwatäpäkkwasadžon: Encyclopedia of Korean Culture [online]*. [cit. 2022-07-13].

[205] [Pakčŏnghŭiŭi sängä] "Nä mudŏme čchimŭl Pätchŏra!". ([Pak Čŏnghŭiho život] „Plivněte na můj hrob“) *Čosŏn ilbo* [online].8.1.1998 [cit. 2022-07-18].

[206] I, Kwangsu. *I Sunsin (I Sunsin)*. Sŏul: Čuaiwelkchontchenčchŭ, 2014.

[207] Tonga ilbo jsou denní korejské noviny, fungující od roku 1920 dodnes.

[208] Viz obrázek 4

[209] KU, Inhwan. I Sunsin: (I Sunsin) *Hangukmindžokmunhwatäpäkkwasadžon: Encyclopedia of Korean Culture [online]*. [cit. 2022-07-13].

[210] Ibid

[211] Patří mezi jedny z hlavních novin v Jižní Koreji. Založeny v roce 1920.

[212] [Pakčŏnghŭiŭi sängä] "Nä mudŏme čchimŭl Pätchŏra!". ([Pak Čŏnghŭiho život] „Plivněte na můj hrob“) *Čosŏn ilbo* [online].8.1.1998 [cit. 2022-07-18].

[213] První moderní časopis založený spisovatelem Čchö Namsŏnem fungující od listopadu 1908. Několikrát bylo publikování časopisu pozastaveno z důvodu japonské cenzury, časopis končí v květnu 1911. Obsahoval témata jako historie, zeměpis, jazyková literatura a přírodní vědy.

Sunsinovi s názvem *Náš hrdina – Uri jŏngung* (1909). V této básni vykresluje postavu I Sunsina jako hrdinu, který nemá sobě rovného a nemá obdoby ani na celém světě.[214]

[214] TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. *Social Darwinism and nationalism in Korea: the beginnings (1880s-1910s): "survival" as an ideology of Korean modernity.* Leiden, Netherlands: Koninklijke Brill NV, 2010., str. 98

5 I Sunsin a jeho role pro státní ideologii Korejské republiky

Ke kapitulaci Japonska došlo 15. srpna roku 1945 po prohře v druhé světové válce, kdy bylo světovými mocnostmi donuceno podepsat kapitulační smlouvu. Dříve nepředstavitelná svoboda se stala skutečností a Korea měla poprvé od roku 1905 možnost rozhodovat o věcech samostatně. Ačkoli Korejci přivítali osvobození a samostatnost velmi vřele, přebývaly ve státě politické, ekonomické a ideologické rozbroje, které stěžovaly dosažení cíle národní jednoty.[215] Kang Jung In vidí (moderním jihokorejským pohledem) v korejské politice od okupace čtyři hlavní politické proudy: liberální demokracie, konzervatismus, nacionalismus a radikalismus. Ty by determinovaly cestu za dosažením modernizace a demokratického sjednoceného národa.[216] Takže by se korejská politika demokratizovala, ale až po sérii autoritářských střetů a konfliktů jako následek nacionalistických vizí a radikálních ideologií.[217] Vznikají tak v korejské politice další rozbroje rozdělující státní politiku na levicovou a pravicovou stranu, ovlivněné Spojenými státy a Sovětským svazem, stojící proti sobě.[218] Právě západní mocnosti byly ty, které po osvobození také ovlivnily politiku Koreje díky vytvoření prozatímní vlády s odlišnými představami o nezávislém a sjednoceném státu.[219]

Avšak popularita nově moderních hrdinů historie mezi korejským obyvatelstvem nepoklesla. Naopak po osvobození je admirál I Sunsin interpretován jako symbol národní jednoty. V zemi zdevastované Japonci byly příběhy z válečné doby proti japonským okupantům vhodným materiálem pro povzbuzení odporu a překonání obtíží. V roce 1948 vznikají na Korejském poloostrově dva oddělené státy rozdělené podél 38. rovnoběžky, Sever s Kim Ilsŏngem v čele státu a novým názvem Korejská lidově demokratická republika a Jih pod názvem Korejská republika včele s prezidentem I Sŭngmanem (李承晩, 1875-1965).[220] Za vlády prezidenta I Sŭngmana vzniklo sdružení s názvem *Admirálova pamětní*

[215] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 236

[216] KANG, Jung In. Contemporary Korean Political Thought and Park Chung-hee*: East Asian Comparative Ethics, Politics and Philosophy of Law,* London, Rowman & Littlefield Publishers, 2017., str. 35

[217] Ibid, str. 36

[218] Ibid, str. 17

[219] KANG, Jung In. Contemporary Korean Political Thought and Park Chung-hee*: East Asian Comparative Ethics, Politics and Philosophy of Law,* London, Rowman & Littlefield Publishers, 2017., str. 40

[220] Ibid, str. 43-44

společnost – Čchungmugongginjŏmsaophwö, díky které byly po celé zemi vystavěny sochy I Sunsina jako symboly antikomunismu a dejapanizace.[221]

S koncem japonské koloniální nadvlády se znovu probouzí nacionalistická hnutí s touhou sjednotit stát a vytvořit nový národ. Rozdělením korejského území a počátkem korejské občanské války však tyto ambice opadaly. Za nutné bylo považováno opětovné zdůraznění důležitosti osobnosti I Sunsina, který pokračuje jako symbol překonávání národních krizí a celonárodního sjednocení a soudržnosti národa.[222] Je častým tématem novinových příspěvků, které vydávají články o I Sunsinovi s cílem zdůraznění síly lidu a rozšíření myšlenky ochraňujícího ducha národa.[223] Nově prezentován i jako vzor vojenství, díky čemuž se stala vojenská funkce ambicemi mnoha korejských mužů.[224]

5.1 Tři sta šedesáté výročí japonské invaze do Koreje

Dne 25. června roku 1950 došlo k útoku severními vojsky na Jižní Koreu.[225] Válečný konflikt pozastavil zkoumání dějin až do konce korejské války[226] (1950-1953).[227] Korejskou válkou země utrpěla obrovské ztráty na životech, obě země byly zdevastované, stejně tak

[221] I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385., str. 369-373

[222] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s., str. 86

[223] ČŎN, Čini. Paktchäwŏnŭi wŏlbuk čŏnhurŭl tchonghä pon nängdžŏngi nambukŭi isunsin pchjosang jŏngu. (Studie o admirálu I Sunsinovi v Jižní a Severní Koreji během studené války prostřednictvím děl Park Tchäwona před a po jeho zběhnutí do Severní Koreje) In: *Sanghŏhakpo.* 44. 2015, s. 49-81., str. 53-56

[224] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 1 online resource (511 pages): maps., str. 86

[225] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 244-247

[226] Důvodem ke korejské válce bylatouha obou státních představitelů sjednotit poloostrov i za pomocí vojenské síly. Kim Ilsŏng přesvědčil bratrské SSSR a ČLR k zahájení válečného konfliktu a materiální podpoře, zatímco jih byl podporován OSN, která KLDR označila za agresora. Boje skončily dohodou o příměří v roce 1953 a Korejský poloostrov zůstal rozdělený podél dosavadní hranice.

[227] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 29-30

jako přibližná polovina veškeré infrastruktury a budov. Válka končí 27. července 1953 podepsáním dohody o příměří.[228]

Uprostřed konfliktu se v Pusanu v roce 1952 konaly oslavy 360. výročí od japonských invazí. Zúčastnění drželi v rukou nad hlavou hesla podporující připomínání hrdinských činů v Imdžinské válce a boj proti komunistům. Dále také vybízeli právě k podpoře I Sunsina, jako symbolu sjednocení země a pojítka korejského národa. I při této celostátní krizi Korejci cítili potřebu si připomenou Imdžinskou válku v touze ukončit krizi.[229]

Studium Imdžinské války se začíná rozvíjet znovu v 60. letech 20. století, kdy začíná vznikat velké množství literatury zaměřující se na námořní jednotky pod vedením admirála I Sunsina a vychází první dílo obsahující obecnou historii roku Imdžinu – *Imdžinčŏllansa* (壬辰戰亂史, 1967**)** od autora I Hjŏngsŏka (李炯錫, 1937-).[230] Historici se znovu začali zabývat tímto válečným obdobím korejských dějin, a tím, co představovalo hlavní energii, která pomohla Korejcům překonat národní krizi, co bylo hnací silou za nepřetržitým odporem a nenávistí vůči Japoncům. Mezi hlavními symboly se opakovaně objevuje admirál I Sunsin, jehož popularita tím od 60. let začala znovu prudce růst.[231]

5.2 Pak Čŏnghŭi – politické změny a I Sunsin

Pak Čŏnghŭi (1917-1979), původně učitel, poté voják japonské císařské armády, dále člen korejské armády na jihu Koreje. Nakonec vysoký důstojník v konzervativním antikomunistickém režimu prezidenta I Sŭngmana.[232] Již od 50. let 20. století se začala rozrůstat korejská armáda a s ní i důstojnický sbor.[233] Počátkem 60. let 20. století začala korejská společnost volat po reformě z důvodu korupce, nekompetence a chaotické frakční

[228] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 249

[229] HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29., str. 10

[230] Ibid, str. 11

[231] Ibid, str. 16-17

[232] KIM, Hyung A. *Korea's Development under Park Chung Hee: Rapid Industrialization, 1961-79*. Australia: Routledge Asian Studies Association of Australia (Asaa)East Asia Series, 2003., str. 30-31

[233] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 259-260

politice tehdejší doby.[234] Mezi armádními důstojníky se začaly vyskytovat problémy mezi staršími důstojníky, kteří svou kariéru započali v japonské armádě a mladšími důstojníky, kteří absolvovali Korejskou vojenskou akademii. Z řad mladších důstojníků se 16. května 1961 pod vedením podplukovníka Kim Čŏngpchila a generálmajora Pak Čŏnghŭiho uskutečnil státní převrat.[235] Po krátké vládě vojenské junty je Pak Čŏnghŭi v roce 1962 zvolen prezidentem a podaří se mu udržet svůj post dlouhých 16 let(v úřadě 1963-1979).[236] Svůj převrat uskutečnil s cílem ekonomicky reformovat a modernizovat stát a svou podporou nacionalismu a tradic se snažil distancovat od Japonců, kteří se ještě pár desítek let zpátky snažili potlačit či přepsat veškerou korejskou kulturu. Ochrana národního kulturního dědictví byla jednou z priorit, na rozdíl od předchozí vlády.[237] Pak Čŏnghŭiho režim se vyznačoval kombinací nacionalistických prvků zdůrazňujících důležitost modernizace a emocionálně-kulturních vazeb národa, někdy považovaný i za nacionalismus retrospektivní. Byl to nacionalismus soustředící se na národní hospodářství, jehož rozvoj byl důležitý pro celkovou modernizaci země.[238] Svým převratem nastolil vojenský diktátorský systém, kterým se snažil vybudovat ideologii pro zajištění politické autority a zároveň propagaci ekonomického rozvoje. Kombinací antikomunismu s důrazem na národní bezpečnost a ekonomický rozvoj země vytvořil novou vládnoucí ideologii.[239]

Ve svém díle *Cesta našeho národa – Mindžokŭi čiu* (1971), kde svůj převrat popisuje takto: „*Když v roce 1961 začaly v zemi převládat revoluční myšlenky na zlepšení společnosti, vyjádřil jsem své názory na nacionalismus ve snaze zachovat kulturní a duchovní nezávislost Koreje. Činil jsem tak s pevným přesvědčením, že musíme překonat sebetrýznění a musíme*

[234] KIM, Hyung A. *Korea's Development under Park Chung Hee: Rapid Industrialization, 1961-79*. Australia: Routledge Asian Studies Association of Australia (Asaa)East Asia Series, 2003., str. 30-31

[235] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 259-260

[236] KIM, Hyung A. *Korea's Development under Park Chung Hee: Rapid Industrialization, 1961-79*. Australia: Routledge Asian Studies Association of Australia (Asaa)East Asia Series, 2003., str. 30-31

[237] ATKINS, E. Taylor. *Primitive selves: Koreana in the Japanese Colonial Gaze*, 1910–1945. London, England: University of California Press, 2010., str. 165

[238] KWON, Sooncheol. "A Critical Evaluation on the Cultural Nationalism of the Two Koreas." *The Journal of East Asian Affairs* 30, no. 2 (2016): 133–61., str. 145-146

[239] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 30

jednotlivcům vštípit pocit hrdosti. Potřebovali jsme znovu objevit naši národní moudrost a obnovit hrdost na naše tradice.“[240]

Pak Čŏnghŭi byl už od mládí ovlivněn životními příběhy válečných hrdinů, mezi které se řadí Napoleon (1769–1821) nebo právě admirál I Sunsin. Právě tito hrdinové byli v té době hojně rozebíraní v korejských novinách a časopisech.[241] Sám Pak Čŏnghŭi ve své knize s názvem *Má chlapecká léta – Naŭi sonjŏn sidžŏl* (1970) vypráví, že již od útlého věku obdivoval vojenské hrdiny, především velké osobnosti japonských dějin.[242] Nejdříve japonské historické osobnosti, ale po přečtení I Kwangsuova životopisu I Sunsina a Napoleonova životopisu začal uctívat tyto dva válečné hrdiny, kteří se pro něj stali vzorem.[243] Zrovna I Sunsinův životopis dovedl podle Pak Čŏnghŭiho slov jeho mladé já k narukování do armády, kde tak dojde k naplnění jeho mladických ambicí.[244] V armádě se pak až do své prezidentské kandidatury snažil uplatňovat svou životní filozofii a vztah k této státní instituci vedl hluboký a upřímný.[245]

Právě svým vojenským převratem v roce 1961 získal Pak Čŏnghŭi příležitost k prosazení svých vojenských ambicí a vyjádření uznání hrdinům, kteří mu od mládí sloužili jako zdroj inspirace. Stejně jako autor I Kwangsu, díky kterému poznal hrdiny korejských dějin zároveň označil historii jako za období stagnace a hrubosti. Taktéž kritizoval frakční spory a ztrátu nezávislosti státu. Právě to mimo jiné také posloužilo k odůvodnění Pak Čŏnghŭiho převratu, který s sebou nesl plán ekonomického rozvoje a reformy do budoucích let.[246] Pod záminkou obnovy národa tak zahájil projekt na vytvoření nové kultury, kdy

[240] PARK, Chung Hee. *To build a nation: Mindžokŭi čiu*. Washington, D.C.: Acropolis Books, 1971, 214 s., str. 193

[241] KIM, Hyung A. *Korea's Development under Park Chung Hee: Rapid Industrialization, 1961-79*. Australia: Routledge Asian Studies Association of Australia (Asaa)East Asia Series, 2003., str. 15

[242] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s., str. 94-95

[243] [Pakčŏnghŭiŭi sängä] "Nä mudŏme čchimŭl Pätchŏra!". ([Pak Čŏnghŭiho život] „Plivněte na můj hrob“) *Čosŏn ilbo* [online].8.1.1998 [cit. 2022-07-18].

[244] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s., str. 86

[245] Ibid, 94-95

[246] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 30

rozvíjel duchovní a národní kulturu, podporoval národní tradice a pokusil se o reinterpretaci dějin. Tento celkový projekt pak považoval za korejské národní obrození.[247]

V návaznosti na to se rozhodl označit válečné hrdiny, mezi které bezpodmínečně patří i admirál I Sunsin, za postavy vyjadřující vlastenectví, sloužící jako pomoc při překonávání národních krizí a jako hlavní postavy pro tvorbu nové kultury. [248] Stává se z něho reprezentativní postava různých projektů na vytváření národního hrdiny, jako je například oprava historických pozůstatků a památek a chrámů.[249]

V rámci šíření jakéhosi kultu osobnosti I Sunsina také probíhaly náboženské rituály a obřady k uctění admirálovy památky a rozmohlo se opět vydávání knih a šíření písní s ním spojených. Stává se nedílnou součástí mnoha prezidentských projevů a funguje jako hrdina, ochránce národa.[250]

Ve svém díle *Vybudování národa – Mindžokŭi čiu* (1971) popisuje Pak jednotlivé změny, které během svého režimu ve státě uskutečnil s cílem omladit národní kulturu a rozvinout nové vlastní tradice. Propojením minulosti se současností se tak snažil interpretovat dějiny tak, aby si korejský národ dokázal historické momenty živě představit a spojit se současnými momenty a životními útrapami. Tradiční kultura, je hnací silou v procesu modernizace. V rámci rozvoje tradic je důležité ocenit velké národní vůdce, jako byl admirál I Sunsin, hrdinný ochránce země před japonskou invazí.[251]

Prezident Pak Čŏnghŭi měl během svého funkčního období klíčové fráze, související s nacionalismem. Jednou z těchto frází je i slovo *kuguk,* se silně nacionalistickým podtextem, ve významu „záchrana státu“. Toto slovo pak využíval v kontextu „pochod za kuguk, boj za kuguk“ atd. [252] Slovo *kuguk* prezident hojně využíval i při chválení historických postav a hrdinů, kteří se ujali vedoucí role při překonávání národních krizí a

[247] KIM, Jongtae. *The Rise of Developmentalism and Seonjinguk Discourse. Eurocentrism and Development in Korea* [online]. Routledge, 2018, 93-119 [cit. 2022-07-15]., str. 101

[248] Ibid

[249] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 30-31

[250] Ibid

[251] PARK, Chung Hee. *To build a nation: Mindžokŭi čiu*. Washington, D.C.: Acropolis Books, 1971, 214 s., str. 193

[252] KANG, Jung In. Contemporary Korean Political Thought and Park Chung-hee*: East Asian Comparative Ethics, Politics and Philosophy of Law,* London, Rowman & Littlefield Publishers, 2017., str. 286

boje za nezávislost. Zejména pak admirál I Sunsin byl považován za příkladného „hrdinu kuguk“.[253]

Mezi důležité body Pakovy politiky patří také zdůrazňování důležitosti zachování kultury, která měla být zničena Japonci. Proto ve své správě využil „korejského ducha“ – *Čosŏn čŏngsin* jako kritéria pro výběr kulturních objektů a míst, které by měly reprezentovat národní identitu. Pak věřil, že základem pro hospodářskou politiku je ochrana národního dědictví, počínaje historickými místy až po tanec, umění či literaturu. Obnovou korejského kulturního dědictví a prostřednictvím vzývání národního ducha se snažil navodit pocit národní hrdosti a povzbudit obyvatelstvo k tomu, aby přinášelo oběti pro rozvoj ekonomiky země a neprotestovalo proti jeho autoritářské vládě. [254]

Přestavba a výstavba památek spojených s I Sunsinem může sloužit jako demonstrační příklad, jak se nakládalo i s dalšími památkami, které byly určeny za hodné další slávy. Za příklad můžeme uvést chrám *Hjŏnčchung* (顯忠祠)[255] v provincii Čchungčchŏng a sochu v centru Sŏulu.

Ansanský chrám *Hjŏnčchung* zasvěcený admirálovi I Sunsinovi podstoupil svoji první rekonstrukci ještě za okupace, pod vedením spisovatele I Kwangsua, jako součást projektu *Společnosti na ochranu admirála I*. Tato oprava byla věnována potomkům admirála I Sunsina, jelikož byla svatyně uzavřena od roku 1871 po zrušení neokonfuciánských akademií – *sŏwŏnů* (書院).[256] Rekonstrukce trvala do roku 1932 a I Sunsin v ní byl zasvěcen jako duch národní obrany. Od té doby sloužila svatyně k soukromým účelům až do další rekonstrukce v 60. letech. [257] Znovuotevření proběhlo v roce 1969 slavnostním ceremoniálem, kde byl vzdán hold památce vznešeného ducha admirála.[258]

---

[253] Ibid, str. 293

[254] JACKSON, Andrew David, Codruța SÎNTIONEAN, Remco BREUKER a CedarBough SAEJI. *Invented traditions in North and South Korea*. Honolulu: University of Hawai‘i Press, 2021, xv, 408 pages : černobílé ilustrace; 24 cm., str. 13-14

[255] Svatyně slavného a věrného

[256] Sŏwŏny byly konfuciánské vzdělávací instituce vznikající za státu Čosŏn (15.-19.st.). Byly to soukromé instituce, které měly za úkol vzdělávat studenty a připravit je na úřednické zkoušky *kwagŏ.*

[257] KIM, Wŏnmno. Ikwangsuwa pakčŏnghŭiŭi isunsin sungmosaop. (Projekt uctívání I Sunsina od I Kwangsua a Pak Čŏnghŭiho) In: *Čchunwŏnjŏnguhakpo* .11. 2017, s. 335-399., str. 335-336

[258] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 198

Mezi lety 1966-1975 došlo k rozsáhlé rekonstrukci svatyně.[259] Chrám sloužil jako místo pro obřady a uctívání památky I Sunsina, jako prostor pro vládní pokračování tradice. Bohužel se však tímto celonárodním zviditelněním od tradiční praxe oddalovalo. Svatyně, dříve sloužící čistě pro rodinné obřady potomků admirála I Sunsina nyní sloužila jako místo pro celonárodní televizní události. Moderní materiály rozšířily původní komplex svatyně a pro dojem kontinuity tradice byly obnoveny původní barvy a prvky na střechách.[260] V roce 1970 zde došlo k umístění admirálova portrétu a vysazení zlaté borovice právě prezidentem Pak Čŏnghŭim.[261] Dále se v ní nachází například válečné deníky, zmenšený model želví lodi a schémata významných bitev.[262]

I Sunsinova socha[263] byla postavena před palácem Kjŏngbok podle zásad geomancie – *pchungsu*[264] a ve středu náměstí Kwanghwamun je součástí rozsáhlého projektu výstavby soch velkých národních vůdců po celé zemi. Oficiálně byla odhalena 27. dubna 1968.[265] Zobrazuje I Sunsina v brnění s mečem v ruce. Byla vystavěná prezidentem Pak Čŏnghŭim jako symbol korejského odporu a nezávislosti na Japoncích.[266] Sám prezident Pak Čŏnghŭi se prezentoval jako admirál I Sunsin z konce 20. století, který zachránil korejský národ před

[259] I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385., str. 369-373

[260] JACKSON, Andrew David, Codruța SÎNTIONEAN, Remco BREUKER a CedarBough SAEJI. *Invented traditions in North and South Korea*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2021, xv, 408 pages : černobílé ilustrace; 24 cm., str. 14-15

[261] O, Wŏnsŏk. I Sunsin čanggun huson "Pakčŏnghŭiga hjŏnčchungsaga simŭn ilbon namu olmkjŏtalla." (Potomek admirála I Sunsina: "Přesuňte prosím japonský strom, který Pak Čŏnghŭi zasadil v chrámu Hjŏnčchungsa.") *The JoongAng* [online]. 14.08.2017 [cit. 2022-07-19].

[262] YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, str. 198

[263] Viz obrázek 6

[264] Geomancie je systematická nauka, označována jako učení o větru a vodě. Prosazena byla až na konci 10. století a byla rozpracována mnichem Tosŏnem v učení, podle něhož se pak vyhledávaly topografické rysy krajiny a místa byla označována za šťastná či neblahá.

[265] MUN, Kapsik. [Why][Mun Kapsikŭi hadŭboildŭ] "ilbonindŭri kadžang musŏwŏ hal tongsangŭlseura". (Postavme sochu, které se budou Japonci nejvíce bát) *Čosŏn ilbo* [online]. 31.01.2009 [cit. 2022-07-21].

[266] BOWERS, Ian. *The Modernisation of the Republic of Korea Navy: Seapower, Strategy and Politics*. Springer International Publishing AG, 2018. ProQuest Ebook Central, str. 145-147

hrozbou komunistů a nepříznivou mezinárodní situací. Věřil, že admirálův vlastenecký duch ochraňuje Koreu před nebezpečím a umístění jeho sochy doprostřed hlavního města Sŏulu mělo tohoto vlasteneckého ducha zasadit do centra Koreje. Tímto zosobněním s admirálem I Sunsinem si Pak Čŏnghŭi přivlastnil obraz národního zachránce, aby ospravedlnil svou vojenskou moc a nově nastolenou diktaturu.[267]

Sochy historických hrdinů mají ukázat jistou kontinuitu na stát Čosŏn a přesně tuto funkci tak má admirálova socha, či socha krále Sedžonga Velikého (世宗大王, 1397-1450), postavená na stejném náměstí.[268] Pak Čŏnghŭi měl v původním plánu jen vztyčení jedné sochy, I Sunsina nebo krále Sedžonga. I Sunsinova socha byla postavená jako první, zdůrazňující vojenskou moc. Vláda se ale později rozhodla o postavení i druhé sochy Sedžonga Velikého jako symbolu kulturní moci. Tyto dvě sochy spolu reflektují změnu pohledu korejské společnosti, která dbá na kulturní hodnoty i vojenskou sílu v rámci spolupráce mezi občany a vládními organizacemi.[269]

Později byly kolem sochy admirála I Sunsina přidány fontány, vyjadřující jeho námořní úspěchy v korejských vodách.[270]

Převratnými změnami prochází všechny složky vlády a společnosti a I Sŭnsinův vliv se promítá i do dalších odvětví, nevyjímaje armádu. V rámci změn v armádních složkách státu dal Pak Čŏnghŭi zřídit armádu o síle několika desítek tisíc vojáků, která by prozatím postačila pro potlačení možných zahraničních hrozeb. Rozhodl se pro návrh sjednocení armádního velení, přepracování starých předpisů a armádních zákonů a kompletní obnovu zbraní novými, kvalitními. Dále pak vzhledem k faktu, kdy je Korea obklopená ze tří stran mořem, je státní námořnictvo klíčovou součástí armádních složek státu. Prezident tak nechal oživit námořnictvo válečnými loděmi, které by připomněly kreativitu a efektivitu želvích lodí admirála I Sunsina.[271]

---

[267] LEE, Hyun-Kyung, and Hyun-Kyung Lee. *'Difficult Heritage' in Nation Building: South Korea and Post-Conflict Japanese Colonial Occupation Architecture*. Springer International Publishing AG, 2019. ProQuest Ebook Central, str. 89-90

[268] Čtvrtý vládce státu Čosŏn, vládl v letech 1418-1450. Za jeho vlády došlo ke kulturnímu a hospodářskému rozkvětu. V roce 1443 vytvořil korejskou hláskovou abecedu, kor. *hangŭl*

[269] Ibid, str. 195

[270] Ibid

[271] ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s., str. 50

Nedbalost království Čosŏn na konci 16. století způsobila, že byla země vystavena útoku nepřátelských japonských vojsk. Stejně jako stát musí chránit své území na pevnině, bylo potřeba chránit i oblastní vody státu Čosŏn. Průběh japonské invaze se změnil až v moment, kdy korejské námořnictvo vzal do svých rukou admirál I Sunsin. Spojením nových vyspělých vojenských technologií s inovativní námořní taktikou dokázal porazit početnější japonskou námořní flotilu v nemalém počtu bitev a přerušil japonské zásobovací linie u ostrova Hansan, čímž se mu podařilo pozastavit postup japonských složek a způsobit značné problémy pro japonská vojska.[272]

Na základě těchto historických událostí se korejští nacionalisté a modernisté snažili propojit modernizaci korejského námořnictva s historickými postavami, mezi kterými byl v první řadě i admirál I Sunsin. Snažili se prosazovat důležitost korejského námořnictva s opakovaným poukázáním na historické události. V rámci odkazu I Sunsina byl znovu označen jako reprezentativní postava korejského námořnictva, povyšující jeho osobnost nad ostatní historické hrdiny korejských dějin.[273]

V kontextu námořních sil Jižní Koreje se od 60. let 20. století stává postava loajálního I Sunsina osobou na vrcholu vojenské technologie. Tehdy v době, kdy národní bezpečnost a obranyschopnost státu byla hlavním diskuzním tématem korejské vlády, stejně jako branná povinnost.[274]

Tohoto admirálova postavení se tak chystaly využít pro svou propagaci i Korejské národní námořní složky – *Tähanmingukhägun* (1948, dále ROKN).[275] Korejský národ si tak začíná díky této propagaci spojovat osobu I Sunsina znovu především ve spojení s námořnictvem, jako vedoucí postavu korejského námořnictva. ROKN a další námořní instituce se rozhodly v rámci přednášek, plakátů a publikací postavit admirála do pozice obránce korejské suverenity na mořích kolem korejského poloostrova. Cílem této snahy bylo vybudovat důvěru v korejské národní námořnictvo jako současnou a budoucí ochranu Jižní Koreje. Korejské široké veřejnosti a vládním institucím bylo nutno připomenout důležitost

[272] BOWERS, Ian. *The Modernisation of the Republic of Korea Navy: Seapower, Strategy and Politics*. Springer International Publishing AG, 2018. ProQuest Ebook Central, str. 144

[273] Ibid, str. 145

[274] Ibid, str. 146

[275] ROKN, také jako Námořnictvo Korejské republiky je námořní složkou ozbrojených sil Jižní Koreje. Vzniká v roce 1948 v té době především pro boj s vojsky KLDR v Korejské válce.

existence a posílení námořních sil. Pro tuto akci využili národního narativu, kdy to byly právě námořní složky, které zachránily Koreu při japonské invazi v 16. století.[276]

Na počest admirála I Sunsina nechala ROKN pojmenovat dvě korejská námořní plavidla (např. *Čchungmugong I Sunsin DDH-975*)[277] a nechala postavit repliku želví lodi, která je dodnes vystavena v muzeu námořní akademie. V dnešní době je po admirálovi pojmenovaná celá nová kategorie torpédoborců třídy *Čchungmugong I Sunsin* nebo také KDX-II.[278]

V roce 1972 sestavuje Pak Čŏnghŭi novou ústavu jusin v rámci stejnojmenných reforem.[279] Tato nová ústava transformovala prezidentský demokratický systém na legální diktaturu. Prezident byl volen přímo zmanipulovatelnou Národní radou pro sjednocení, v jejímž čele stál sám prezident. Mezi další změny patří možnost prezidenta zvolit si jednu třetinu parlamentu, což mu umožňovalo získat větší kontrolu nad legislativou.[280] Společně s reformami jusin ještě představil pětiletý plán (1972-1977) na rozkvět národního hospodářství zahrnující jaderný, ropný či automobilový průmysl.[281]

V 70. letech se tak vyobrazení admirála I Sunsina výrazně mění. Místo loajálního vojáka a národního hrdiny je popisován jako muž dokonalého charakteru. Mezi přídavná jména spojována s jeho osobností v 70. letech patří slova jako „spravedlivý, věrný, odvážný, poctivý atd. Tato slova se stala symbolizujícími pojmy I Sunsina nového desetiletí.[282]

Autoritativní režim Pak Čŏnghŭiho se dostavil počátkem jeho třetího funkčního období v plné síle, proto bylo z jeho strany důležité, aby se korejský národ soustředil na loajalitu lidu, kteří budou schopni dát přednost národním zájmům před těmi osobními. Se sílícím autoritářským režimem tak zbožšťování I Sunsina upadá a jeho místo nahrazuje nový vůdce korejského lidu, Pak Čŏnghŭi.[283]

---

[276] Ibid, str. 147

[277] Viz obrázek 5

[278] Ibid, str. 147, 86

[279] ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s., str. 260

[280] Ibid, str. 264

[281] Ibid, str. 263

[282] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 31

[283] Ibid, str. 31-32

V rámci přílišného zbožštění a uctívání v době 60. a 70. let 20. století nebyl prostor pro objektivní zkoumání I Sunsina. Z tohoto důvodu je těžké posoudit, zda jsou tvrzení o něm v té době rozšířená založena na správném pochopení. Nadměrné vyzdvihování a pozitivní hodnocení admirála jako národního hrdiny a spojování s různými symbolikami dob zabraňovalo tomu, aby mohl být viděn jeho skutečný charakter jako historické postavy. Tento problém pak eskaluje až do zkreslení národních dějin. Intelektuálové začínají volat po novém objektivním zkoumání I Sunsinovy osoby, oddělení charakteristiky jeho historické role od nepřetržitě se měnícího významu a symboliky, spojované s jeho jménem v závislosti na čase a politické situaci, [284] kdy měl prezident moc ovlivňovat objekty uctívání. [285] V návaznosti na to vznikají nové výzkumné práce zabývající se tématem Imdžinské války, zaměřených na hrdinskou perspektivu dějin a na téma překonávání národních těžkostí. Korejští historici začínají zkoumat Imdžinskou válku z různých úhlů pohledů. Vzniká velké množství prací zaměřených na národní obranné složky a činnost korejských námořních složek vedených admirálem I Sunsinem. Dramaticky se zvyšuje počet admirálových životopisů a překladů děl, napsaných přímo I Sunsinem jako je jeho deník *Nandžung ilgi* či jeho zápisky *Imdžin čangčcho*.[286]

5.3 Prezidentské projevy

V rámci výkonu své prezidentské funkce, měl prezident Pak Čŏnghŭi na starosti prezidentské projevy přednášené na vládních akcích a při významných příležitostech. Ve velkém množství případů však Pak Čŏnghŭi nezapomněl ve svých projevech zmínit právě admirála I Sunsina.

První z příležitostí, při kterých prezident zmiňoval I Sunsina, bylo každoroční výročí admirálových narozenin, které se Pak Čŏnghŭi rozhodl každý rok slavnostně připomínat. Každý rok jeho projevy obsahovaly oslavování admirálových činů za japonské invaze. Připomínal jeho strategie a vítězství, jeho ušlechtilý charakter atd. Opěvoval jeho vojevůdčí

[284] Ibid, str. 32-33

[285] Ibid, str. 15

[286] HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29., str. 11

činy a charakter. Lidé by se měli admirálovými výkony inspirovat do budoucna a s myšlenkou na admirála překonat těžké časy národních krizí.[287]

Podle aktuální národní situace zdůrazňoval jiné hodnoty symbolizující admirála I Sunsina. Ve svých projevech z počátku 60. let zdůrazňoval spravedlnost a jednotu, které se národ musí držet v rámci relativně nedávného rozdělení národa. Lidé by se měli inspirovat admirálovým vlastenectvím a vyhnout se konfliktům.[288]

S pokračujícím hospodářským vývojem apeloval na překonání národních zmatků a soustředění se na zářnou budoucnost národa. Ke konci 60. let označuje I Sunsina za národního mučedníka, který se zasloužil o vynikající úspěchy při ochraně státu. Opětovně obdivoval jeho hrdinský charakter stejně jako jeho oběť pro svou zemi. Správný způsob, jak oslavovat admirálovu osobu bylo vytváření nových národních dějin.[289] Každým rokem více a více zdůrazňuje národní obdiv a lásku k admirálovi I Sunsinovi. U příležitosti 423. výročí pokračuje ve srovnávání historické situace se situací v 60. letech. I přes rozpory a nepokoje ve vládě nesmí národ zapomínat na svou vlast, kterou by měli především bránit. Ve stejný rok, jako byla odhalena admirálova socha na Kanghwamunském náměstí.[290] „*Kdyby v minulosti neexistovali hrdinové spásy, jako je generál, náš národ by se propadl do nedobytné jámy hanby a poddanství, a pokud se objeví opravdový vlastenec, jako je generál, a povede správně cestu národa, rozkvět a sláva národa budou naše, jen úcta předchází skvělé úspěchy a ponaučení nového generála, který dnes září více než kdy dříve.*“[291]

Zmínky o admirálovi I Sunsinovi v proslovech pronášených na každoročních oslavách jeho narozenin nebyly jediné odkazy na hrdiny minulosti. Mezi další události, při kterých pronesl prezident Pak Čŏnghŭi projev odkazující na hrdinské činy I Sunsina patří také události oslavy 21. výročí osvobození v roce 1966. Citoval admirálova hesla, která by měl mít korejský lid na paměti v rámci snahy o národní sjednocení.[292] Další velkou událostí, na které byl pronesen projev oslavující jméno admirála I Sunsina, byl vzpomínkový festival

[287] Hängdžŏng andžŏnbu Tätchonjŏng kirokkwan (Prezidentský archiv, Ministerstvo veřejné správy a bezpečnosti) [online]. *Sedžong: Presidental Archives*, 2019 [cit. 2022-07-14]., 28.4.1964

[288] Ibid, 28.4.1965

[289] Ibid, 28.4.1967

[290] Ibid, 1.4.1968

[291] Ibid, 28.04.1969

[292] Ibid, 15.08.1966

na bitvu u ostrova Hansan. Jak již bylo dříve zmíněno, tento krok byl zlomových okamžikem Imdžinské války, a proto bylo potřeba si opakovaně připomínat admirálovy strategie a odvahu charakteru. Pak Čŏnghŭi označil bitvu u ostrova Hansan za „*nesmrtelnou bitvu, která nemá ve světových námořních dějinách obdoby*“[293] I Sunsinova strategie v této bitvě a jeho charakter má vést a inspirovat korejský národ a stát se hnací silou v boji při překonávání národních krizí a obnovení soběstačné ekonomiky.[294]

Admirálovo jméno se objevuje také v proslovu z kulturního festivalu, který se konal v Kwangdžu roku 1966. Admirála I Sunsina vykresluje jako postavu lidové kultury, jelikož ho v bojích doprovázely lidové hry a písně, které jsou nyní podstatou národní kultury.[295]

Pak Čŏnghŭi nezapomíná zahrnout I Sunsinovo jméno ani v proslovu proneseném v rámci otevření nové ropné rafinérie v městě Jŏsu, v provincii Jižní Čŏlla, kde působil admirál I Sunsin ve funkci v době Imdžinské války.[296]

V neposlední řadě poskytují korejské prezidentské archivy proslov, napsaný pro slavnostní promoce absolventů Námořní akademie. Nově vystudovaní absolventi jsou považováni jako nositelé ducha admirála I Sunsina. Pak Čŏnghŭi zdůrazňuje důležitost, aby šli v admirálových stopách, a pokračovali s myšlenkou ducha národa a sjednocení státu.[297]

5.4 Státní ideologie promítnutá do hodnoty I Sunsina

Způsob oceňování národního hrdiny není nijak odlišný v Koreji od ostatních národů. Nejprve se konají vzpomínkové akce za připomenutím hrdiny, následuje výstavba soch a svatyní, vytvoření legend a zapsání záznamu do učebnic. Podobizna se přidá na bankovky, zhotoví se pomníky, památníky a hrdina se stane předlohou filmy a divadelní hry a seriály. Důvodem, proč je oceňování národních hrdinů prostřednictvím médií a vzdělávacích institucí tak časté je univerzálnost celé hrdinské symboliky. Stát může tento symbol volně využít pro utvoření národní jednoty, zároveň je symbol národního hrdiny nejjednodušší ukázkou loajality k zemi.[298]

[293] Ibid, 16.9.1966

[294] Ibid, 16.9.1966

[295] Ibid, 20.11.1966

[296] Ibid, 20.2.1967

[297] Ibid, 22.2.1967

[298] I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření

Jihokorejské Národní divadlo na jihu od demilitarizované zóny v Sŏulu uvedlo v roce 1973 na novou velkou scénu hru s názvem *Svatý hrdina I Sunsin* (kor. *Sŏngung isunsin*). Hru napsal v roce 1972 autor divadelních her I Čähjŏn (李載賢, 1940-). Hra byla kombinací tradiční hudby a moderní západní klasické hudby. Uvedení této hry na scénu bylo vysíláno jihokorejskými televizními stanicemi pro široký dosah.[299]

Melodramatická hra má dvě jednání s jedenácti scénami. Její děj je zaměřen spíše na charakter a vlastnosti I Sunsina, na jeho obětavé činy. Je vyobrazen jako loajální bojovník, který je věrný královskému dvoru a padne za svou vlast.[300] Děj hry není konkrétně datován, vynechává také fakt, že byl král Sŏndžo považován za krále neschopného, a naopak je kladen důraz na admirálovu loajalitu k němu. Dále je zdůrazňována důležitost I Sunsinovi role v invazích ukázáním situace, kdy byl odvolán ze své funkce a Japoncům se podařilo dobýt další kus Korejského poloostrova.[301]

Divadelní zpracování I Sunsinova života mělo dopomoci prezidentovi Pak Čŏnghŭimu při ospravedlnění jeho nově nastolené vojenské diktatury. Krizová období státu Čosŏn reflektovala aktuální situaci, kdy Jižní Korea čelila problémům v rámci sporů se Sovětským svazem, ČLR a Severní Koreou. Vlastenectví, popsané v této hře je vykresleno na stejné úrovni jako náboženství, a I Sunsin jako mučedník, který padl za svou zemi. Na frakční spory z období Imdžinské války je pohlíženo jako na původ národní krize, což pomáhá při obhajobě Pak Čŏnghŭiho nové diktatury. V této hře je kladen větší důraz na admirála než na roli lidu a domobrany. Hra zobrazuje admirála I Sunsina jako schopného ideálního vojenského vůdce, ale je zřejmé, že využila tradiční symboliky v divadelní hře pro propagaci vlastní nové politiky a reflektuje aktuální politickou situace ve státě 70. v letech.[302]

válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385., str. 373-378

[299] CHO, Seong-kwan a Jae-beom HONG. A Hero of the Two Koreas: Yi Sun-shin Dramatized in North and South. *New Theatre Quarterly, 35*(1), 60-69. Cambridge University Press, February 2019, str. 66-67

[300] Ibid

[301] Ibid, str. 67-68

[302] Ibid, str. 68

Závěr

Ve své práci jsem se zabývala jednou z důležitých osob korejských dějin, národním hrdinou admirálem I Sunsinem. Hlavním cílem této práce bylo zhodnocení postupného vývoje symboliky spojené s Iho jménem v kontextu doby. Pokusila jsem se odrazit vliv, jaký měla osoba admirála I Sunsina na různé doby, zejména v poválečném období pozdního Čosŏnu, přelom 20. století a samotné 20. století s důrazem na japonskou okupaci, korejskou první republiku a éru vlády prezidenta Pak Čŏnghŭiho. Dalším cílem bylo představení hrdinského obrazu I Sunsina v Japonsku a využití symboliky I Sunsina v rámci korejské politiky.

Vzhledem k rozsáhlosti tématu jsem se rozhodla omezit mé téma jen po 70. léta 20. století a zaměřit se na nejvýraznější body této poválečné doby. V první části práce jsem přiblížila admirála I Sunsina dle dochovaných informací především z korejských kronik. Stručným životopisem, který jsem z dobových pramenů sestavila, jsem došla k názoru, že je pro nezaujatý popis I Sunsina potřeba využít především dobové zdroje z válečného a poválečného období. Většina zdrojů již z brzké poválečné doby, jak nicméně popisují další kapitoly, obsahuje zkreslené obrazy admirála. Na tato díla jsem se v této kapitole snažila poukázat a přiblížit čtenáři informace z primárních zdrojů. I přes menší množství zmínek o Iho ranném životě v kronikách, byla jeho mladá léta popsána, v později zkompilovaných dílech.

Druhá kapitola se pak věnuje interpretacím jeho životopisu, které se v průběhu staletí po jeho smrti neustále přizpůsobovaly aktuálním politickým a ideologickým potřebám. Pro tyto části kapitoly jsem využila především studie a elektronickou encyklopedii zaznamenávající korejské kulturní památky, dále také znovu historické anály, které uvádějí záznamy o památnících a titulech admirálovi udělených. Stručněji tedy shrnutí vývoj symboliky jeho osoby od sedmnáctého. století do první poloviny devatenáctého. Cílem této kapitoly bylo představit posmrtná hodnocení a navazující symboliku, která se s Iho jménem nesla. Admirálu I Sunsinovi se dostalo nespočet ocenění a bylo mu věnováno velké množství památníků a kulturně významných míst. Díky hojnému počtu záznamů v kronikách a dobových análech bylo možné v této kapitole představit tituly, které po své smrti I Sunsin získal za vlády korejských králů, popsaných chronologicky. Mezi prvky posmrtných ocenění se řadí titul věrnosti a loajality nebo památník „Deska padajících slz“. Místa věnovaná admirálovi slouží jako předměty památky a připomínají dobu Imdžinské války. Za celá léta

byla snad na každém místě bojiště vystavěna socha admirála I Sunsina. Velká většina soch a památníků se nachází na v jihozápadní části poloostrova, kde admirál působil během své funkce v námořnictvu. Tato místa jsou také ve většině případů označena za národní parky nesoucí admirálovo jméno. Jedním z těchto míst je například ostrov Hansan, který slouží v dnešní době spíše jako turistická atrakce, kam se mohou turisti vydat trajektem.[303]

Třetí kapitola si kladla za cíl představení interpretace I Sunsina v Japonsku. Přibližuje dobu, kdy se rozšířilo povědomí o I Sunsinovi mezi širokou vzdělanou veřejnost skrze historická díla a prostřednictvím komerční a moderní literatury. Společně s japonskými autory a skrze příkladná díla bylo možné zhodnotit japonské povědomí o admirálovi, které se šířilo až od konce 17. století. Byl vyobrazován především v komerční literatuře a ve spojení s mytologickými postavami lidových pohádek. Později byl v rukou japonských koloniálních historiků použit jako symbol japonského hrdiny.

Další kapitolou začínám období přelomu 19. a 20. století, kde vysvětluji změny v politice doby a současně tak i změny v symbolice admirála I Sunsina. Přibližuji tak nově vytvořený obraz národního hrdiny. Nejdříve jsem věnovala jednu podkapitolu srovnání I Sunsina s hrdiny západu, k čemuž na počátku 20. století docházelo poměrně často, především v dílech korejských autorů. Proto také zahrnuji i korejské autory a historiky, v čele s historikem Sin Čchäho, který sepisuje jeden z prvních admirálových životopisů. Poté jsem se zaměřila na počátek japonské koloniální nadvlády a na vliv, který na symboliku I Sunsina měla. V rámci toho tak vysvětluji potřebu hledání národního hrdiny, která v té době patřila mezi prvky boje za nezávislost. Rozebírám opakovaně publikované a cenzurované kompilace a popisuji, jaký měla japonská koloniální nadvláda vliv na nacionalistické kroky korejského lidu. Mezi důležité osoby, které jsem se rozhodla v této kapitole představit patří historici Pak Ŭnsik, Čchö Namsŏn a nacionalistický modernista I Kwangsu. Všichni zmínění autoři vydali díla zaměřená na I Sunsina, především první dva zmínění přispěli do sbírky I Sunsinových životopisů, ze kterých uvádím příkladové citace. Stejně jako v předchozí kapitole jsem pro tuto kapitolu využívala především knižní publikace představených autorů, stejně jako anglické a korejské články a studie.

Pátá, rozsáhlá poslední kapitola, cílila na období od kapitulace Japonska a osvobození Koreje. Představuje politický vliv a symboliku I Sunsina za doby první republiky

[303] TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592–98.* Great Britain: Osprey Publishing, 2008., str. 93

a během občanské války v Koreji. V tomto období práce ukazuje, jak fungovala postava I Sunsina jako pojítko státu a symbol podporující národní sjednocení. Obdobím vlády vojenského diktátora, prezidenta Pak Čŏnghŭiho, vystihuji dobu, kdy prezident pozvedl Iho symboliku na novou úroveň. V rámci změn, které se za dobu jeho prezidentských období udály, jsem vybrala dvě nejvýraznější, mezi které patří rekonstrukce chrámu a výstavba sochy I Sunsina. V této kapitole jsem se také rozhodla pro samostatnou kapitolu věnovanou korejskému národnímu námořnictvu (ROKN), které v druhé polovině 20. století jmenovalo I Sunsina reprezentativní osobou korejského námořnictva. V rámci toho byla v následujících letech vytvořena samostatná kategorie torpédoborců, pojmenovaných po admirálovi I Sunsinovi včetně dvou typů lodí, které poprvé vyjely do korejských vod počátkem 21. století a jsou využívány dodnes.

Mezi primární zdroje této kapitoly patří kromě prezidentských publikací také Pak Čŏnghŭiho proslovy z prezidentského archivu, k jejichž přehledu jsem využila celou jednu podkapitolu. Poslední částí této finální kapitoly je podkapitola věnovaná tomu, jak se státní ideologie Pak Čŏnghŭiho v 70. letech promítala do kultury státu. Příkladem tak uvádím divadelní hru o I Sunsinovi z roku 1972 a rozebírám jednotlivé prvky vlivu diktátorského režimu, které se v této hře promítly. Cílem této poslední kapitoly bylo především vyobrazení velikosti I Sunsina za doby diktátorského režimu v Koreji a přiblížení situací, ve kterých jeho obdiv dosahuje až na vrchol zbožštění.

V návaznosti na 70. léta pokračují 80. léta studiemi, které rozšiřují doposud dokončené studie z předchozích let, ještě za vlády Pak Čŏnghŭiho. Rozšiřovala se historická témata a množství využití historických materiálů. Následná 90. léta se nesou v duchu zvyšování kvantity i kvality děl zabývajících se Imdžinskou válkou a admirálem I Sunsinem. Poslední desetiletí 20. století je také spojováno s mýty a záhadami, které kolem admirálovy osoby vznikaly. Polemizovalo se o možnosti, že I Sunsin spáchal sebevraždu, jiný román zase vykresluje admirála jako osobu zasaženou lidským utrpením či jeden film, který popisuje I Sunsina jako pašeráka ženšenu po tom, co nesplnil na první pokus vojenské zkoušky.[304] Počátkem 21. století nabírá oslavování admirála I Sunsina další nový rozměr. Těžko bychom kdekoliv jinde na světě hledali stovky let starý konflikt, který si drží svou popularitu v takové míře až do 21. století. V letech 2004 a 2005 se objevoval na televizních

[304] ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36., str. 32-33

obrazovkách jihokorejské televize zfilmovaný životopis admirála I Sunsina,[305] který nebyl posledním filmem zabývajícím se tímto klenotem historie. V dnešní době je při procházce obchodů se suvenýry možno vidět cínové figurky admirála I Sunsina, skleničky s jeho vyrytou podobiznou nebo obal na cigarety s obrázkem jeho vynálezu, želví lodi,[306] jež se stala věcí, nejvíce s ním spojovanou. Paradoxně začala být znovu populární až během 20. století, jelikož, jak je možno vidět v předchozích kapitolách, admirál I Sunsin byl do přelomu 20. století obdivován především za svou loajalitu a vlastenectví, nikoli za svůj inovativní vynález želví lodě. Socha admirála I Sunsina v Sŏulu se stala místem pro politické demonstrace a národních shromažďování. Demonstrace za účelem vyjádření svého názoru proti vládě a veřejnosti. Přítomnost sochy slouží jako podpora odvahy protestujícího ochráněnou mocným obrazem I Sunsina.[307]

Ve spojení s novodobým ztvárněním I Sunsina je důležité znát již zmíněnou knihu amerického spisovatele Samuela Hawleyho *The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China* z roku 2005. Ačkoliv je jeho kniha ceněným dílem v oblasti korejských dějin, setkává se s nemalou kritikou. V rámci jazykové omezenosti se Hawley opírá spíše o sekundární prameny, než o primární zdroje jako jsou kroniky a historické anály. Jeho interpretace je tak do značné míry ovlivněna předchozími autory, kteří opakovali to, co jiní špatně interpretovali.[308]

Jak je z výsledků práce patrné, téma admirála I Sunsina je tématem nepřetržitě otevřeným, přesahujícím až do současnosti. I přes stovky let, které od Imdžinské války uplynuly, je postava I Sunsina jedním z často zmiňovaných a prezentovaným symbolem historie. I Sunsin je i nadále v 21. století interpretován jako národní hrdina a ochránce státu. Od konce japonské koloniální nadvlády slouží i jako symbol odporu vůči Japoncům, vůči zlu, které v dnešních dobách stále přetrvává. Při výročních událostech hnutí odporu proti Japoncům je I Sunsin připomínán a interpretován jako stálá hrozba pro Japonce. Věta „*Socha*

[305] SWOPE, Kenneth M. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War*, 1592–1598. 20. University of Oklahoma Press: Norman: Campaigns and Commanders, 2005., str. 3-4

[306] Ibid

[307] LEE, Hyun-Kyung, and Hyun-Kyung Lee. *'Difficult Heritage' in Nation Building: South Korea and Post-Conflict Japanese Colonial Occupation Architecture*, Springer International Publishing AG, 2019., str. 198

[308] Hur, Nam-lin. *Pacific Affairs* 79, no. 4 (2006): 695–97., str. 695-697

admirála I Sunsina by měla být vztyčena na Tokto,[309] *aby byla vidět z Japonska.*“[310] patří mezi jedny z oblíbených v rámci protijaponských aktivit.[311]

[309] Tokdo je malé souostroví ve Východním moři, které je dlouhodobě předmětem teritoriálního sporu mezi Jižní Koreou a Japonskem. Obě země si kladou historický nárok na vlastnictví ostrovů, v současnosti je však pod správou Jižní Koreje.

[310] "The statue of Admiral Yi Sun-Shin should be erected in Dokdo so that it could be seen from Japan“

[311] KIM, Ji Young. *Symbolic Politics, the History Problem, and the Japan-South Korea Security Relationship During the Post-Cold War Period.* 2011. Dissertation. University of Delaware. Vedoucí práce Professor Stuart J. Kaufman., str. 336

6 Seznam použité literatury:

Prameny:

Čŏnsŭngtäbihongmunčehakčomjŏngdžŏng (Zhàomíngdĭng o literatuře a učení z doby vítězství velikánů): [Ičchungmukongdžŏnso]. In: *Ičchungmugongdžŏnso.* 1795. Dostupné z: https://www.krpia.co.kr/viewer/open?highlight=이충무공전서%2c 李忠武公全書%2c 李忠武公全書&plctId=PLCT00005160&nodeId=NODE05218799#none

Čosŏn wangdžo sillok (Historické záznamy dynastie Čosŏn). *National Institute of Korean History* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: http://sillok.history.go.kr/main/main.do

ČO, Kangnam. Nandžung čamnok (Sebrané záznamy z krize). In: *Davinci map* [online], 2021. Dostupné také z: http://www.davincimap.co.kr/davBase/Source/davSource.jsp?Job=Contents&SourID=SOUR002247&Lang=한문,

Hängdžŏng andžŏnbu Tätchonjŏng kirokkwan (Prezidentský archiv, Ministerstvo veřejné správy a bezpečnosti) [online]. *Sedžong: Presidental Archives*, 2019 [cit. 2022-07-14]. Dostupné z: https://www.pa.go.kr/research/contents/speech/index.jsp

I, Kwangsu. *I Sunsin (I Sunsin)*. Sŏul: Čuaiwelkchontchenčchŭ, 2014. ISBN 979-11-5557-188-0.

I, Kwangsu. Uri Jŏngung (Náš hrdina). *Sonjŏn*. 2. 1909, Březen 1909 (5), 43-45.

JU, Sŏngjong. *Čingbirok (Záznamy napomenutí a připomínek)*. Ŭrjumunhwasa, 2005. Dostupné také z: https://www.krpia.co.kr/product/main?highlight=李舜臣%2c 李純信%2c 李舜臣%2c 리순신%2c 而唇頤%2c 以舜臣%2c 이순신李舜臣%2c 이순신&plctId=PLCT00004800

PARK, Chung Hee. *To build a nation: Mindžokŭi čiu*. Washington, D.C.: Acropolis Books, 1971, 214 s. ISBN 87491-136-2.

SIN, Čchäho. *I Sunsindžŏn (Životopis I Sunsina)*. Sŏul: Čuaiwelkchontchenčchŭ, 2007. ISBN 979-11-5557-189-7.

YI, Sun-sin a Tae-Hung HA. *Imjin changch'o: Admiral Yi Sun-sin's Memorials to Court*. 3. ed. Seoul: Yonsei University Press, 1981, ISBN 89-7141-019-1.

Sekundární literatura:

Knihy:

ATKINS, E. Taylor. *Primitive selves: Koreana in the Japanese Colonial Gaze*, 1910–1945. London, England: University of California Press, 2010. ISBN 978-0-520-26673-5.

BOWERS, Ian. *The Modernisation of the Republic of Korea Navy: Seapower, Strategy and Politics*. Springer International Publishing AG, 2018. ProQuest Ebook Central, https://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/detail.action?docID=5491926.

ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea: The Roots of Militarism*, 1866-1945. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017, 511 s. ISBN 0-674-97321-6. Dostupné z: doi:10.4159/9780674973237

ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s. ISBN 80-7106-411-4.

HAWLEY, Samuel. *The Imjin War: Japan's sixteenth-century invasion of Korea and attempt to conquer China*. Seoul: Institute of East Asian Studies Berkeley, 2005, xv, 664 s., [20] s. čb. reprodukcí: mapky, tab. ISBN 89-954424-2-5.

JACKSON, Andrew David, Codruța SÎNTIONEAN, Remco BREUKER a CedarBough SAEJI. *Invented traditions in North and South Korea*. Honolulu: University of Hawai‘i Press, 2021, xv, 408 pages : černobílé ilustrace; 24 cm. ISBN 9780824890339.

KANG, Jung In. Contemporary Korean Political Thought and Park Chung-hee*: East Asian Comparative Ethics, Politics and Philosophy of Law,* London, Rowman & Littlefield Publishers, 2017. ISBN HB-978-1-7834-8627-4.

KIM, Hyung A. *Korea's Development under Park Chung Hee: Rapid Industrialization, 1961-79*. Australia: Routledge Asian Studies Association of Australia (Asaa)East Asia Series, 2003. ISBN 9780415323291

KIM, Jinwung. *A History of Korea: From "Land of the Morning Calm" to States in Conflict*. Indiana University Press, 2012. Dostupné z: http://www.jstor.org/stable/j.ctt16gh5vd.

KIM, Sidŏk. *Kŭdŭri pon imdžinwäran:* (Imdžinská válka jejich očima) *kŭnse ilbonŭi besŭtŭsellŏwa čŏndžängŭi kiŏk*. 6. Sŏul: Tosŏčchulpchan hakkočä(džu), 2016. ISBN 978-89-5625-166-0.

KIM, Sidŏk. *Kŭrimi twön imdžinwäran:* (Imdžinská válka v obrazech) *kŭnse ilbon kumunhŏnŭi sabhwaro ponŭn 7njŏn čŏnčäng.* 1. Sŏul: Tosŏčchulpchan hakkočä(džu), 2014. ISBN 978-89-5625-261-2.

LEE, Hyun-Kyung, and Hyun-Kyung Lee. *'Difficult Heritage' in Nation Building: South Korea and Post-Conflict Japanese Colonial Occupation Architecture*. Springer International Publishing AG, 2019. ProQuest Ebook Central, https://ebookcentral.proquest.com/lib/cuni/detail.action?docID=5759506.

PARK, Yune-Hee. *Admiral Yi Sun-shin And His Turtleboat Armada.* The Hanjin Publishing Company, 1978.

SHAPINSKY, Peter D. *Lords of the Sea: Pirates, Violence, and Commerce in Late Medieval Japan*. 76. University of Michigan Press, 2014, 327 s. ISBN 1929280815.

SWOPE, Kenneth M. *A Dragon's Head and a Serpent's Tail: Ming China and the First Great East Asian War*, 1592–1598. University of Oklahoma Press : Norman: Campaigns and Commanders, 2005. ISBN 978-0-8061-4056-8.

SWOPE, Kenneth M. Imjin War (1592–1598). In: LEE, Ji-Young. *China's Hegemony: (Four Hundred Years of East Asian Domination).* Columbia University Press, 2016, Dostupné z: doi:10.7312/lee-17974-006

TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. Masculinizing the Nation: Gender Ideologies in Traditional Korea and in the 1890s–1900s Korean Enlightenment Discourse. *The Journal of Asian Studies* 66(4). Association of Asian Studies, 2007. ISSN 1029–1065. Dostupné z: doi:10.1017/S0021911807001283

TIKHONOV, Vladimir Mikhailovich. *Social Darwinism and nationalism in Korea: the beginnings (1880s-1910s): "survival" as an ideology of Korean modernity.* Leiden, Netherlands: Koninklijke Brill NV, 2010. ISBN 978 90 04 18503 6

TURNBULL, Stephen. *The Samurai Invasion of Korea 1592–98.* Great Britain: Osprey Publishing, 2008. ISBN 978 1 84603 254 7.

Články:

ČŎN, Čini. Paktchäwŏnŭi wŏlbuk čŏnhurŭl tchonghä pon nängdžŏngi nambukŭi isunsin pchjosang jŏngu. (Studie o admirálu I Sunsinovi v Jižní a Severní Koreji během studené války prostřednictvím děl Park Tchäwona před a po jeho zběhnutí do Severní Koreje) In: *Sanghŏhakpo.* 44. 2015, s. 49-81.

ČÖ, Sŏnghwan. Mokpchoŭi 'Rokchŏllitchi'rosŏ kohado ičchungmukong munhwajusanŭi čŏnsŭng närjŏkkwa kačchi (Historie předávání kulturního dědictví Kohado jako „lokality" Mokpcho admirála Iho a jeho hodnota). *Čibangswa čibangmunhwa* 21 (2). 2018, s. 161-193. Dostupné z: doi:10.23013/localh.2018.21.2.005

GILBERT, Marc Jason. Admiral Yi Sun-Shin, The Turtle ships, And Modern Asian History. *Asia in World History: 1450-1770*. Hawaii Pacific University, 2007

HAN, Myung Gi. A Study of Research Trends in Korea on the Japanese Invasion of Korea in 1592 (Imjin War*). International Journal of Korean History*. 18. 2013, s. 1-29.

HUR, Nam-lin. Reviewed Work: *The Imjin War: Japan's Sixteenth-Century Invasion of Korea and Attempt to Conquer China*. *Pacific Affairs* 79(4). Pacific Affairs, University of British Columbia, 2006, S.695–697. http://www.jstor.org/stable/40023802.

CHO, Seong-kwan a Jae-beom HONG. A Hero of the Two Koreas: Yi Sun-shin Dramatized in North and South. *New Theatre Quarterly, 35*(1), 60-69. Cambridge University Press, February 2019,. Dostupné z: doi:10.1017/S0266464X18000611

I, Čchungho. Hankukkwa ilbonŭi čŏndžängjŏngung mandŭlgi munhwahjŏnsang pigjŏ - kusŭnokchi masasigewa čchungmukong isunsin hjŏnčchangsaop čungsimŭro (Srovnání kulturního fenoménu vytváření válečných hrdinů v Koreji a Japonsku*- Na základě současného projektu Masašige Kusunokiho a admirála I Sunsina). *Hanilgunsamunhwa jŏngu* 20. 2015, s. 361-385. Dostupné z: https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002044559

JUN, Sŏkman. Mobŏm mot twädo pchjŏngjunŭn kaja...I.June tondžin nandžung ilgie kjŏnggo. (Nejsem dobrým vzorem, ale průměrem..Iho a Junovo varování Deníkem z krize) *The JoonAng: Čungang ilbo* [online]. Sŏul, 25.12.2021 [cit. 2022-06-03]. Dostupné z: https://www.joongang.co.kr/article/25035366#home

KIM, Čunbä. Kŭndä ilbon isunsin-nelsŭn pikjo tamnonŭi tŭngčangkwa pjŏnhwa - Tojotchomi Hidejosi · Togo Heihačchiro tamnonŭi jŏnghjangŭl čungsimŭro. (Vznik a proměny srovnávací diskuse o admirálu I Sunsinovi a Horatio Nelsonovi v japonském novověku - na základě vlivu diskuse o Tojotomi Hidejošim a Tógó Heihačiró) *Ilbonŏnŏmunhwa* 38. 2017, s. 237-259. Dostupné z: doi:10.17314/jjlc.2017..38.012

KIM, Čunbä. Kusipsegi Ehonjomihon (絵本読本) e kŭrjŏdžin Isunsin.(Studie o I Sunsinovi v Ehon-Jomihon v 19. století) *Ilbonŏnŏmunhwa* 46. 2019, s. 271-294. Dostupné z: doi:10.17314/jjlc.2019..46.015

KIM, Čunbä. Munhwatchongčchigi čosŏnsapchjŏnsuhö sosok ilbonin jŏngučaŭi isunsin sŏsul - nakchamura hidetchakchaŭi「čchungmukong isunsinŭi jubo」(1928)rŭl čungsimŭro. (Diskurz o I Sunsinovi ve vládním akademismu v japonské koloniální éře) In: *Hanilgwangjesa jŏngu* .68. 2020, s. 149-186. Dostupné z: doi:10.18496/kjhr.2020.05.68.149

KIM, Ji Young. *Symbolic Politics, the History Problem, and the Japan-South Korea Security Relationship During the Post-Cold War Period.* 2011. Dissertation. University of Delaware. Vedoucí práce Professor Stuart J. Kaufman.,

KIM, Jongtae. *The Rise of Developmentalism and Seonjinguk Discourse. Eurocentrism and Development in Korea* [online]. Routledge, 2018, 93-119 [cit. 2022-07-15]. ISBN 9781138234079. Dostupné z: doi:10.4324/9781315308074-5

KIM, Wŏnmno. Ikwangsuwa pakčŏnghŭiŭi isunsin sungmosaop. (Projekt uctívání I Sunsina od I Kwangsua a Pak Čŏnghŭiho) In: *Čchunwŏnjŏnguhakpo* .11. 2017, s. 335-399.

KWON, Sooncheol. "A Critical Evaluation on the Cultural Nationalism of the Two Koreas." *The Journal of East Asian Affairs* 30, no. 2 (2016): 133–61. http://www.jstor.org/stable/44160976.

LEE, Ji-Young. *4. The Imjin War (1592-1598). China's Hegemony: Four Hundred Years of East Asian Domination*. Columbia University Press, 2016.

LEE, Peter H. "The 'Imjin Nok', or the 'Record of the Black Dragon Year': An Introduction." *Korean Studies,* 14. University of Hawai'i Press,1990, 50–83. http://www.jstor.org/stable/23717863.

MUN, Kapsik. [Why][Mun Kapsikŭi hadŭboildŭ] "ilbonindŭri kadžang musŏwŏ hal tongsangŭlseura". (Postavme sochu, které se budou Japonci nejvíce bát) *Čosŏn ilbo* [online]. 31.01.2009 [cit. 2022-07-21]. Dostupné z: https://www.chosun.com/site/data/html_dir/2009/01/30/2009013001150.html

O, Junsŏn. Jŏngmun hangukčŏllatonghwa kŭrimčchege natchanan tokkäbi sŏngkjŏkkwa hjŏngsang jŏngu. (Studie o vyobrazení Tokkäbi v korejských lidových pohádkových knihách přeložených do angličtiny) In: *Tonghwawa pŏnjŏk*.34. 2017, s. 71-97.

O, Wŏnsŏk. I Sunsin čanggun huson "Pakčŏnghŭiga hjŏnčchungsaga simŭn ilbon namu olmkjŏtalla." (Potomek admirála I Sunsina: "Přesuňte prosím japonský strom, který Pak Čŏnghŭi zasadil v chrámu Hjŏnčchungsa.") *The JoongAng* [online]. 14.08.2017 [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: https://www.joongang.co.kr/article/21840962#home

[Pakčŏnghŭiŭi sängä] "Nä mudŏme čchimŭl Pätchŏra!". ([Pak Čŏnghŭiho život] „Plivněte na můj hrob") *Čosŏn ilbo* [online].8.1.1998 [cit. 2022-07-18]. Dostupné z: https://www.chosun.com/site/data/html_dir/1998/01/08/1998010870352.html

PU, Hjŏngju a Hjŏktchä KWŎN. Pak Ŭnsik Isunsindžŏnŭi čŏnmun palgulkwa punsŏk.(Objev a analýza Pak Ŭnsikova Životopisu I Sunsina) *I Sunsin jŏngu nončchong (Research theses of Yi Sun Sin) . Sunčchŏn hjangdä hakkjo I Sunsin jŏnguso,* 2003, 26 s. Dostupné také z: http://www.riss.kr/link?id=A341661

ROH, Young-koo. *Yi Sun-shin, an Admiral Who Became a Myth. The Review of Korean Studies*. Seoul: The Academy of Korean Studies, 2004(7), 15-36.

SWOPE, Kenneth M. *The Encyclopedia of War: Four Hundred Years of East Asian Domination || Imjin War (1592-1598).* 2011. Dostupné z: doi:10.1002/9781444338232.wbeow294

Online zdroje:

Čosŏngwa mugi (Stavění lodí a zbraně). In: *I Sunsin* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: http://yisunsinkr.prkorea.com/arsenal_k.htm
I, Čanghŭi. *Ičungmukongdžŏnsŏ (Kompletní kniha admirála I)* [online]. 1995 [cit. 2022-07-05]. Dostupné z: http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0046285

I Sunsindžŏn (Životopis I Sunsina). Urijŏksanet [online]. [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: http://contents.history.go.kr/mobile/tg/view.do?subjectCode=all&tabId=02&levelId=tg_004_0760&ganada=&pageUnit=10

I Sunsin tongsang ap pakčŏnghŭi sŏngŭm kinjŏmbi, wä?: jŏsu časan kongwŏn "imdžinnan hoguk sugun ŭirjŏngtchapkgwa "sŏngung isunsinsang" (Památník darovaný Pak Čŏnghŭim před sochou I Sunsina, proč? Park Časan v Jŏsu, Památník ochranné stráže a socha hrdiny I Sunsina). [online]. 13. 12. 2016 [cit. 2022-06-24]. Dostupné z: http://www.ohmynews.com/NWS_Web/View/at_pg.aspx?CNTN_CD=A0002269722

I, Wanu. Jŏsu tcharubi (Deska padajících slz v Jŏsu). *Hanguk mindžok munhwa täpäkkwa sadžŏn: Encyclopediea of Korean Culture* [online]. 1996 [cit. 2022-07-25]. Dostupné z: http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0058699

Jŏsu tcharubi 麗水 墮淚碑 (Deska padajících slz v Jŏsu). Munhwačäčchŏng kukka munhwajusan pchotchŏl [online]. *Tädžon: Cultural Heritage Administration*, 2000 [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: http://www.heritage.go.kr/heri/cul/culSelectDetail.do;jsessionid=L1rIX3uCY5Cm5qRjjP1mStyFsQukm1X6kyVxHw2rCRWOx9sz7APKTI93qGJYcSg0.cpawas2_servlet_engine1?pageNo=1_1_2_0&ccbaCpno=1123612880000

KIM, Jongdžik. Čö Namsŏn. *Hangukmindžokmunhwatäpäkhwasadžŏn: Encyclopedia of Korean Culture* [online]. 1997 [cit. 2022-07-30]. Dostupné z: http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Index?contents_id=E0057237

KU, Inhwan. I Sunsin: (I Sunsin) *Hangukmindžokmunhwatäpäkkwasadžon: Encyclopedia of Korean Culture [online]*. [cit. 2022-07-13]. Dostupné z: http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0044903

MJONGNARA, Sugunčedok., et. al. Segjesokŭi I Sunsin: (I Sunsin ve světě). *In: Imdžinwäran pulpchäsinhwa čchungmukong isunsin*[online]. [cit. 2022-08-12]. Dostupné z: https://www.gyeongnam.go.kr/index.gyeong?menuCd=DOM_000009304005000000

SONG, Päkhŏn. Pak Tchäwŏn. *Hangukmindžokmunhwatäpäkhwasadžŏn: Encyclopedia of Korean Culture* [online]. 1995 [cit. 2022-07-24]. Dostupné z: http://encykorea.aks.ac.kr/Contents/Item/E0021310

Tädžŏnsihakjejŏngusa: Ičchungmukongčŏnsŏŭi pimil palkchida.(Tädžŏnský výzkumník poezie odhaluje tajemství Kompletní knihy Admirála I) *Jŏsŏngkadžokwŏn: Daejeon Metropolitan City* [online]. 28. 04. 2015 [cit. 2022-07-11]. Dostupné z: https://www.daejeon.go.kr/lif/lifGalleryView.do?ntatcSeq=1046504&menuSeq=

WANG, Sŏngsang. Ičchungmukongčŏnsŏ, ildže ttä kŏmjŏl pchihä pchjŏnän džinsil palkchŏdžjŏ (Kompletní kniha admirála I, odhalení pravdy o japonské koloniální cenzuře). In: *N-News –Asia kjŏngdže[online].27. 04. 2015 [cit. 2022-07-05].* Dostupné z: https://n.news.naver.com/mnews/article/277/0003486548?sid=102

7 Seznam obrázků:

Obrázek 1: Památník *Tcharu* (墮淚碑), Jŏsu, provincie Jižní Čŏlla z roku 1603. (Zdroj:http://www.heritage.go.kr/heri/cul/culSelectDetail.do;jsessionid=Q4LZL2KxhhxMWHdNJtaA6e0oaKUppsXhilpasmza2fj62wSs7iwa2JzPbEikv8XP.cpawas2_servlet_engine1?pageNo=1_1_2_0&ccbaCpno=1123612880000)

Obrázek 2: Ilustrace z knihy *Období dobytí Čosŏnu*. I Sunsin je zasažen smrtelnou kulkou do ramene v průběhu poslední bitvy Imdžinské války. (Zdroj: KIM, Sidŏk. *Kŭrimi twön imdžinwäran: kŭnse ilbon kumunhŏnŭi sabhwaro ponŭn 7njŏn čŏnčäng*. 1. Sŏul: Tosŏčchulpchan hakkočä(džu), 2014. ISBN 978-89-5625-261-2.)

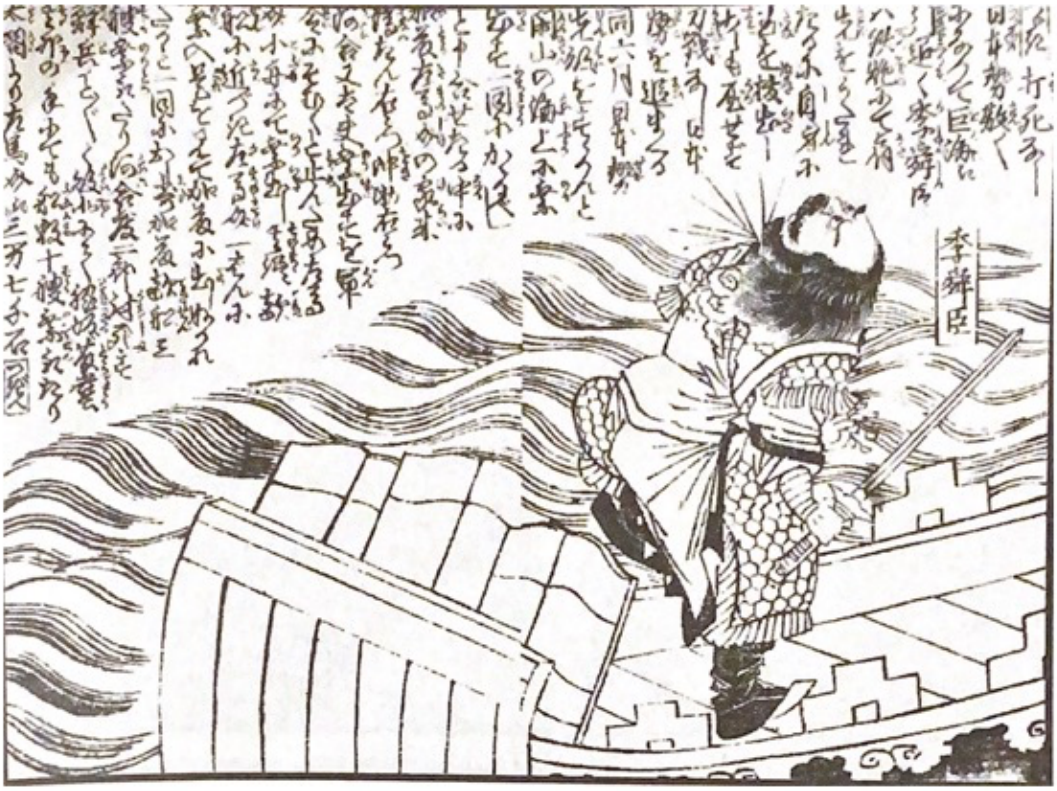

Obrázek 3: Ukázka díla *Ičchungmugongčŏnsŏ* z roku 1934. Červeně vyznačené části byli autoři nuceni smazat v důsledku japonské cenzury, tak se rozhodli pro převrácení znaků. Po doplnění zbývajícího znaku „賊“ v místech, které se jeví, že nedávají smysl, pak tento znak dodá původní význam a dílo tak mohlo být vydáno bez ohledu na cenzuru. (Zdroj: https://www.daejeon.go.kr/lif/lifGalleryView.do?ntatcSeq=1046504&menuSeq=)

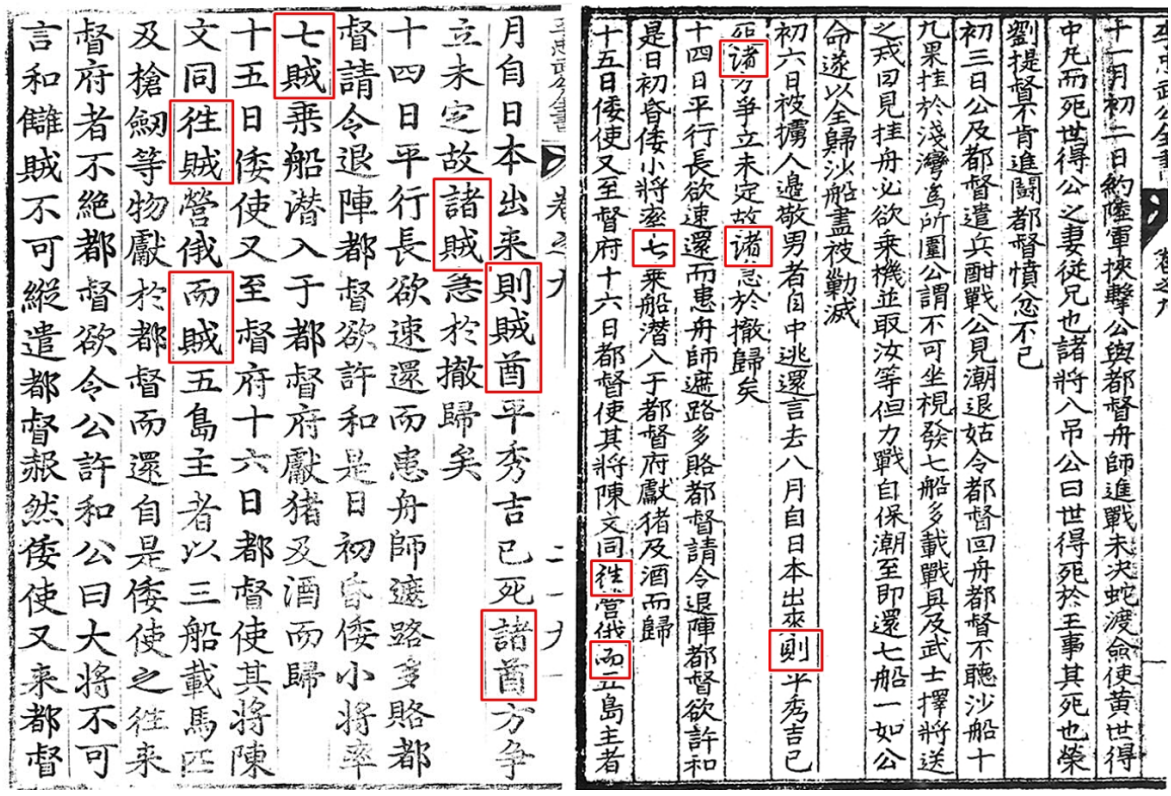

Obrázek 4: Ukázka na pokračování vydávaného životopisu admirála I Sunsina autorem I Kwangsu mezi lety 1931-1932 v deníku Tonga ilbo. (Zdroj: https://db.history.go.kr/item/imageViewer.do?levelId=npda_1931_06_25_v0002_0400)

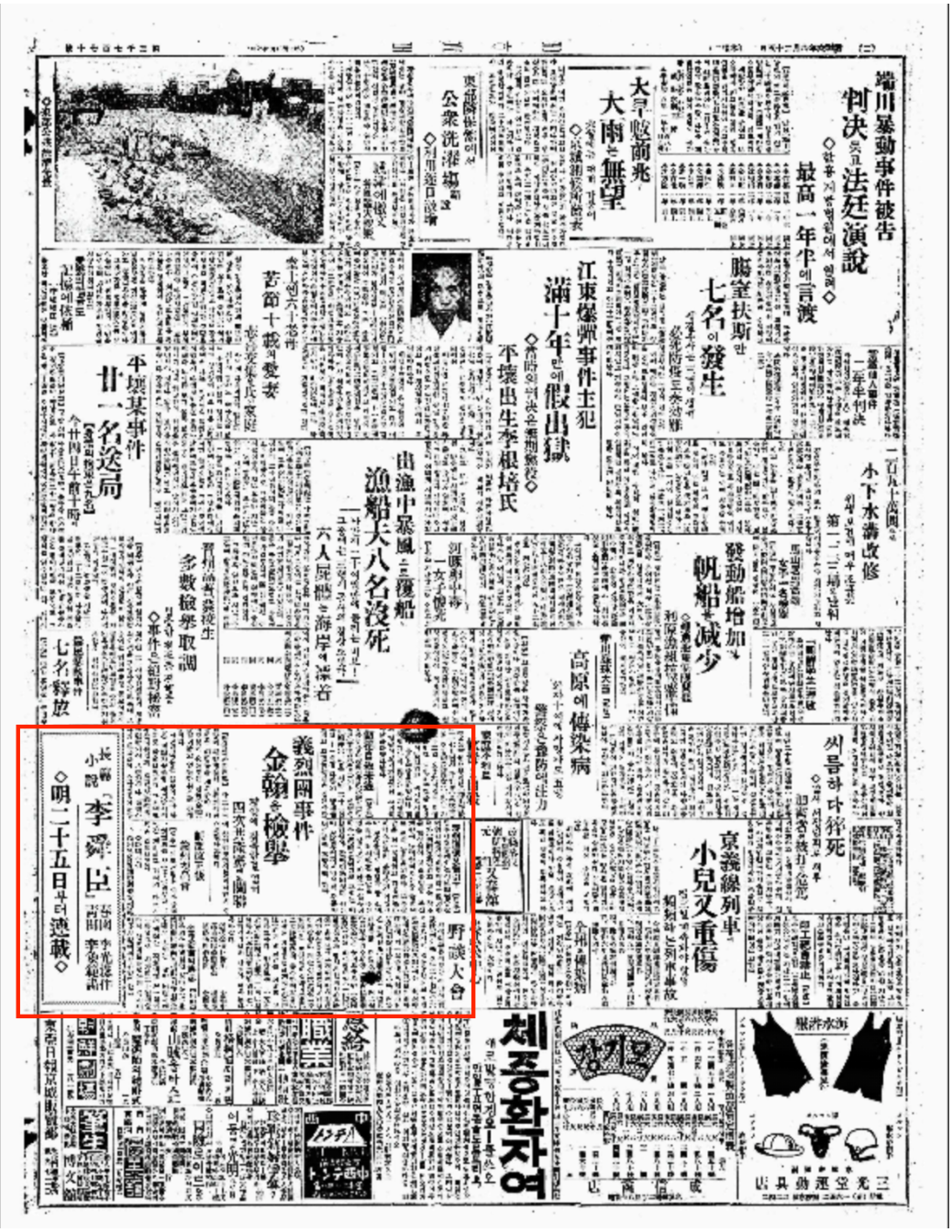

Obrázek 5: Torpédoborec třídy Čchungmugong I Sunsin DDH-975 námořnictva Korejské republiky. Design této lodi byl dokončen koncem 20. století, do provozu se dostaly až počátkem 21. století. (zdroj: https://namu.wiki/w/충무공%20이순신급%20구축함)

Obrázek 6: Velká bronzová socha admirála I Sunsina ve středu města Sŏul z roku 1968. Vystavená na počest statečného ducha a vůdcovství. Admirál stojí pevně s mečem v ruce jako symbol ochrany a vlastenectví. Před sochou leží miniatura želví lodi, admirálova vynálezu a v každém rohu dva bubny, které sloužily na povzbuzení morálky vojáků jdoucí na bojiště. (Zdroj: https://en.trippose.com/tour/statue-of-admiral-yi-sun-shin)

8 Seznam příloh:

Chronologický přehled vládců Čosŏnu (dynastie I):

Tchädžo	太祖	1392-1398
Čŏndžong	定宗	1398-1400
Tchädžong	太宗	1400-1418
Sedžong	世宗	1418-1450
Mundžong	文宗	1450-1452
Tandžong	端宗	1452-1455
Sedžo	世祖	1455-1468
Jedžong	睿宗	1468-1469
Sŏndžong	成宗	1469-1494
Jŏnsangun	燕山君	1494-1506
Čungdžong	中宗	1506-1544
Indžong	仁宗	1544-1545
Mjŏngdžong	明宗	1545-1567
Sŏndžo	宣祖	1567-1608
Kwanghägun	光海君	1608-1623
Indžo	仁祖	1623-1649
Hjodžong	孝宗	1649-1659
Hjŏndžong	顯宗	1659-1674
Sukčong	肅宗	1674-1720
Kjŏngdžong	景宗	1720-1724
Jŏngdžo	英祖	1724-1776
Čŏngdžo	正祖	1776-1800
Sundžo	純祖	1800-1834
Hŏndžong	憲宗	1834-1849
Čchŏldžong	哲宗	1849-1863
Kodžong	高宗	1864-1907
Sundžong	純宗	1907-1910

9 Seznam zkratek:

ROKN	Republic of Korean Navy
KLDR	Korejská lidově demokratická republika
CS	Čosŏn wangdžo sillok